

De kracht

dienst

kerk en samenleving

115 jaar Dienstbaar aan Kwaliteit van Samenleven

van Verbondenheid

**21 SOCIALE EN
DIACONALE PROJECTEN**

De kracht

van Verbondenheid

COLOFON

De Doctor Poelsprijs 2017 is mogelijk gemaakt door het Limburgs Diaconaal Fonds en de Dienst Kerk en Samenleving.

Auteurs:

Marielle Beusmans
Dionne Boks
Ellen Custers
Joan Raaijmakers
Hub Vossen

Eindredactie:

Joan Raaijmakers

Foto's:

De foto's zijn gemaakt voor publicatie b.g.v. de Doctor Poelsprijs en door organisaties of personen ter beschikking gesteld.

Correspondentieadres

Doctor Poelsprijs

Limburgs Diaconaal Fonds

E-mail:

secretaris@limburgsdiaconaaalfonds.nl

Correspondentieadres

Dienst Kerk en Samenleving

Dienst Kerk en Samenleving

p/a v. Goghstraat 3

6165 VG Geleen

E-mail:

dienstkerkensamenleving@kpnmail.nl

Meer informatie op:

www.pausfranciscusgroepen.nl

COMITÉ VAN AANBEVELING

Mgr. Fr. Wiertz

Bisschop van Roermond

Drs. Th. Bovens

Commissaris van de Koning in Limburg

Drs. H. Smeets

Deken van dekenaat Venray

Drs. J. Zuidam

*Voorzitter Limburgse Werkgevers
Vereniging (LWV)*

Ds. S. Bloemert

*Predikant in de Protestantse Kerk
en Regionaal Adviseur Classicale
Vergaderingen*

Drs. P. Boselie

*Archivaris gemeente Sittard-Geleen,
historicus*

INHOUD

VOORWOORD

<i>Verbondenheid organiseer je niet: je krijgt het!</i>	3
<i>De kracht van verbondenheid</i>	5
<i>Doe goed, en zie niet om</i>	7

1. STICHTING DICHTBIJ MIJN BED

<i>Betekenis van buitenlanders in beeld brengen</i>	10
---	----

2. ANDREASPAROCHIE HEERLEN

<i>Kerk die niet dient, dient tot niets ...</i>	14
---	----

3. STICHTING WENS IN BEWEGING

<i>Een wens kan heel eenvoudig zijn</i>	18
---	----

4. ACTIE KINDERWENS PAROCHIE VOERENDAAL/KUNRADE

<i>Elk kind telt mee ...</i>	22
------------------------------------	----

5. BIJZONDERE GEZINSMIS IN PAROCHIE H. NICOLAAS, HEYTHUYSEN

<i>Een duidelijke link met Sinterklaas</i>	26
--	----

6. BREICAFÉ JOHANNESKERK

<i>Samen breien voor een ander doet iedereen goed</i>	30
---	----

7. CONSUMINDERHUIS LANDGRAAF

<i>Bittere noodzaak in samenleving van overvloed</i>	34
--	----

8. DE HERBERG VENRAY

<i>Je bent welkom, wij wachten op jou!</i>	38
--	----

9. LEIF EN LEID OVERHOVEN

<i>Wat heb je aan een gebouw zonder mensen?</i>	42
---	----

10. STICHTING RUGGESTEUN VAN DE BASILIEK H. BARTHOLOMEUS

<i>Achter de voordeur</i>	46
---------------------------------	----

11. BRUIDSJURK VOOR EEN ANDER

<i>Say Yes to the Dress</i>	50
-----------------------------------	----

12. STICHTING MENTORSCHAP LIMBURG

<i>Verantwoordelijkheid nemen maar ook inhoud aan het leven toevoegen</i>	53
---	----

13. STICHTING VORKJE PRIKKEN	
<i>Maaltijden als middel voor sociale cohesie!</i>	57
14. PROJECT ALZHEIMER	
<i>Kunst en meer voor mensen met dementie</i>	62
15. WEDUWENGROEP REUVER	
<i>Het leven is heerlijk als je het samen van de goede kant bekijkt!</i>	66
16. NAOBERKIDS - VERENIGING NAOBERZORGPUNT ROGGE	
<i>Kinderen brengen een beweging op gang</i>	69
17. INLOOPHUIS BIEZEFKE VERBINDEN MET MUZIEK	
<i>On the road again</i>	73
18. VRIENDEN VAN PIETERKE, EIJSDEN	
<i>Opzoek naar een goudklomp in de samenleving!</i>	77
19. SAMENBUITEN	
<i>Mensen samen brengen om er op uit te trekken</i>	81
20. BUURTNETWERK BBOOST	
<i>Samen voor een leefbare buurt</i>	85
21. STICHTING GIPS - GEHANDICAPTEN INFORMATIE PROJECT SCHOLEN	
<i>Kinderen laten ervaren hoe het is met een beperking te leven</i>	89

Met ondersteuning van:

Edmond Beelstichting

provincie limburg

VOORWOORD

*Verbondenheid organiseer je niet:
je krijgt het!*

De materiële vooruitgangsidealen van onze samenleving lopen tegen hun grens aan. Heel onze welvaart levert ons afvalbergen en onbehagen op. Het levert ons verdeeldheid op in een wereld waar niet iedereen over dezelfde goederen en voorzieningen kan beschikken. Het levert ook haat en tweedracht op daar waar mensen zich teruggezet voelen of oneerlijk behandeld. De collectieve aansturing van het welzijn en de welvaart vanuit de overheid loopt tegen grenzen aan. Het moet anders volgens velen, maar kan het ook anders? En wat kan ik daaraan bijdragen? Is een andere benadering van elkaar en een gelijkelijk profiteren van het welzijn en het sociale opvangnet wel mogelijk in deze wereld? Een wereld waar de politieke verhoudingen zo aan het veranderen zijn en miljoenen mensen op de vlucht zijn geslagen voor honger en geweld. En waar de kritiek op een door idealistische verbondenheid ontstaan Europa, de fundamenteën van deze politieke organisatie ondermijnt.

Het christelijk sociaal denken leert ons dat de mens een sociaal wezen is en alleen in verbondenheid met anderen en de schepping zijn

mogelijkheden en zijn persoonlijke zending kan realiseren. We moeten ons richten op de verbondenheid tussen mensen die het mogelijk maakt dat we als gelijkwaardige burgers kunnen leven.

Maar die verbondenheid als vrucht van solidariteit, wat Rerum Novarum 'de natuurlijke saamhorigheid tussen de klassen en de neiging tot samenwerking tussen mensen' noemde, staat onder druk of is zelfs systematisch weggeorganiseerd. De samenleving is hiermee haar kracht, haar vitaliteit verloren. Solidariteit als relationele kracht, is een bepaalde geestesgesteldheid die binnen gemeenschappen de gelegenheid moet krijgen om te groeien in kwaliteit. De kern van de christelijk-sociale visie is de betrokkenheid en verbondenheid tussen mensen, de kracht van het relationele. Deze relationele insteek maakt het van meet af aan mogelijk om klein te kijken en groot te denken. Als we goed kijken naar wat er feitelijk gebeurt tussen mensen, blijkt dat zij veel meer op samenwerking en solidariteit zijn ingesteld dan het systeem van de politieke welvaart ons wil doen geloven. Het is zaak deze relationele kracht te ondersteunen te bevorderen.

Met deze studiedag willen we een aanzet geven om een relationele manier van kijken te bevorderen en onze feitelijke onderlinge verbondenheid met elkaar te benadrukken. De vele voorbeelden die we U vanuit de praktijk aanreiken en de toekenning van de Dr. Poelsprijs willen een aanmoediging zijn om te blijven geloven in de kracht van de verbondenheid.

Voor de medewerkers van de Dienst Kerk en Samenleving al 115 jaar het kwaliteitskeurmerk voor een samenleving van gelukkige mensen, gebaseerd op de waarden van Gods Koninkrijk.

Deze blikrichting schept lucht en ruimte en biedt nieuw perspectief op de samenleving. De veranderkracht, die in het hart van mensen en in het hart van de samenleving zelf besloten ligt, is de solidariteit waartoe we vanuit het christelijk sociaal denken worden opgeroepen. Het verlangen om voor anderen van betekenis te zijn in deze wereld organiseer je niet, maar krijg je als het ware cadeau als je de solidariteit als uiting van je christelijk geloven ziet en gestalte geeft.

*Wim van Meijgaarden sss
Hoofdaalmoezenier DKS
115 jaar Dienstbaar aan Kwaliteit
van Samenleven*

De kracht van verbondenheid

Metselen is een vak. Een goede metselaar weet van allerlei soorten stenen een mooie stevige muur te bouwen. De kunst zit 'm in de verbanden die hij legt. De stenen worden niet willekeurig gestapeld, maar in goed doordachte patronen naast en op elkaar gelegd. Er zijn zelfs namen voor: halfsteensverband, kruisverband, staand verband, etc. Die verbanden zorgen samen met de juiste hoeveelheid cement voor een stevig huis.

Onze samenleving mogen we met zo'n huis vergelijken. Het kan er nog zo solide uitzien, als de dragende muren niet in het juiste verband gemetseld zijn, stort het huis in. Ons samen leven, bestaat bij de gratie van de halfsteens-, kruis- en staande verbanden die we tussen mensen weten aan te brengen. De projecten die in deze brochure worden voorgesteld, leveren daar een belangrijke bijdrage aan. Zij zijn het cement van onze samenleving. Juist door mensen en organisaties op de goede manier bij elkaar te brengen, dragen ze bij aan het bouwen van een solide en respectvolle samenleving, waarin ieder mens z'n plek mag hebben.

Wie het evangelie goed leest, ontdekt dat dit ook één van de belangrijkste boodschappen is die Jezus ons heeft meegegeven. Voor elkaar zorgen, je met elkaar verbonden weten, is niet anders dan invulling geven aan: "Heb elkander lief, zoals ik u heb lief gehad."

Het is dan ook niet toevallig dat paus Franciscus zoveel nadruk legt op de diaconale taken van de Kerk, van gelovige mensen. Omzien naar elkaar, je verbonden weten met anderen, is het evangelie in praktijk brengen, is Jezus present stellen in het dagelijks leven.

In het bisdom Roermond kennen we al meer dan honderd jaar aalmoezeniers van sociale werken. Zij zijn namens de Katholieke Kerk betrokken bij het zoeken naar en leggen van de juiste verbanden tussen mensen en organisaties die helpen om onze samenleving tot een plek te maken, waar solidariteit en verbondenheid belangrijker worden gevonden dan egoïsme en eigenbelang.

Niet voor niets heb ik enige jaren geleden een oproep gedaan om Paus Franciscusgroepen op te richten. Daarin zit namelijk de hele boodschap verpakt. De Paus is een goed voorbeeld van iemand die zijn geloof in Christus voorop stelt, die ons vanuit zijn geloof de weg van de diaconie heeft gewezen als een eigentijdse vorm van evangelische bewogenheid; en die bij het in praktijk brengen daarvan laat zien dat mensen verbinden, beantwoorden is aan Jezus' opdracht om het evangelie te verkondigen.

Ik ben blij dat er ook in Limburg heel veel mensen zijn die zich – al dan niet geïnspireerd door Paus Franciscus – inzetten om hetzelfde te doen: kracht putten uit verbondenheid. Zo bouwen we samen aan een solide samenleving.

+ *Frans Wiertz,*
Bisschop van Roermond

Doe goed, en zie niet om

Column, gebaseerd op de speech bij gelegenheid van de Sociale Studiedag: De Kracht van Verbondenheid

Deze studiedag gaat over het aangaan van verbindingen. Het smeden van banden tussen mensen. Het bij elkaar betrokken zijn. Het onderscheid tussen helpende en geholpene doen verdwijnen. Een prachtig thema, waar ik wellicht uit verschillende ervaringen over kan meepraten. Maar waar ik ook een paar kritische noten bij kan plaatsen. Om elkaar aan het denken te zetten, scherp te houden. Het is immers niet voor niets een STUDIE-dag.

Een aantal mensen in deze zaal hebben mij al eens eerder horen spreken over mijn ervaringen als vrijwilliger in Lourdes of over mijn ervaringen als stagiair van Hub Vossen 2 jaar geleden. Mensen die mij al wat langer kennen, hebben wellicht al eens verhalen gehoord uit de tijd dat ik wethouder van Sociale Zaken was. Of wellicht leest u mijn columns die ik als Gouverneur schrijf in Nummer1. Of u heeft van het werk van het Kansfonds (SKAN-fonds, Stg Katholieke Noden) vernomen en hoe wij daar (ik als voorzitter) tegen het Katholiek Sociaal Denken aankijken.

Al die mensen ga ik teleurstellen: ik ga vanmiddag bewust in herhaling vallen. Ik kan dus begrijpen als u tussentijds de zaal verlaat om buiten van deze mooie abdij (of het weer) te genieten. Dat zou wel voor mij een teleurstelling zijn.

Mocht u mij niet kennen, noch ooit van mij een ervaring gehoord hebben, en óók de zaal verlaten, dan is die teleurstelling overigens twee keer zo groot; dat u mij niet kent, én dat u bij mij wegloopt. Meemaken dat mensen jouw verhaal niet willen horen, dat je jouw ervaringen niet kunt delen, niet ergens kwijt kunt, lijkt mij zeer vervelend en confronterend. Hoe kan ik dan ooit met u in verbinding komen, een band opbouwen?

Feitelijk zit ik dan al midden in het thema van vanmiddag. Het lijkt alsof het sociaal werk, sociale projecten van burgers en organisaties, burgerparticipatie, diaconie, en hoe we al onze goede werken ook willen omschrijven, aan een opmars bezig is. De noden van mensen zijn door de overheid niet oplosbaar gebleken, voor sommige noden is het zelfs beter als de overheid zich niet bemoeit met het oplossen ervan. We herontdekken daarbij de waarde van het particuliere initiatief, inclusief het door godsdienst geïnspireerde handelen. De filantropie en charitatieve fondsen staan volop in de belangstelling en doen goed werk. Er wordt sowieso veel goed werk verricht door duizenden vrijwilligers, mantelzorgers, en donateurs.

Belangrijke kenmerken van het werk in de sociale projecten, zoals we ze ook vandaag te zien hebben gekregen, zijn de aspecten tijd, persoonlijke belangstelling en commitment. De presentie-theorie zal ook in deze zaal niet onbekend zijn. Degene die hulp nodig heeft, wordt niet neergezet als een mindere, maar als een gelijkwaardige, waar je als helpende naast staat. Verbanden, zoals ook onze Kerk, voelen de opdracht om naast de mens te staan, schouder aan schouder, een hand in de rug, desnoods een hand om de schouder.

Het overheidsdenken was jarenlang anders gericht. Gelijkheid van burgers, uitgaan van zelfredzaamheid en mondigheid, leidde tot een overheid die haar burgers in een systeem weg zet, er een computerfile van maakt, of heel zwaar gezegd; er een nummer van maakt. Problemen worden geclassificeerd in een definitie en een bijpassende doos met handelingsperspectieven wordt klaar gezet. Die handelingen zijn controleerbaar, meetbaar en efficiënt. Zijn er meerdere problemen tegelijk, dan zijn er ook meerdere oplossingsmogelijkheden die naast elkaar worden aangeboden, vaak door verschillende personen en instanties.

Als de analyse is dat problemen echter een meer persoonlijkere aanpak vereisen, met zicht op de hele mens, de hele problematiek, dan is een overheid minder succesvol. Als ook begrippen als zingeving, compassie, geborgenheid, gezelschap en aandacht aan de orde zijn, is de overheid gewoonweg overvraagd.

Bestaat er zo iets als hulpverlening 'zonder aansien des persoons'? Klopt de opdracht: 'in gelijke omstandigheden dient de overheid mensen gelijk te behandelen' wel, als tegelijk bekend is dat ieder mens uniek is? En was ons niet aangeleerd dat helpen in stilte, in anonimiteit, zonder dat iemand je daarvoor bedankt, hoger staat aangeschreven dan hulp waarvoor je een schouderklopje ontvangt? Is het krijgen van een Dr. Poels-prijs voor Goede Werken, een extra hindernis om de Hemel te bereiken, omdat het een aardse beloning betreft?

Het motto van de Maastrichtse Heiligdomsvaart in 2018 luidt: Doe Goed, en Zie Niet Om ! Het thema is geïnspireerd op het werk van Paus Franciscus en het afgelopen Jaar van de Barmhartigheid. De kreet komt overigens niet letterlijk in de Bijbel voor, maar is wel gestoeld op het evangelie van Lucas. Het lijkt mij dus redelijk Bijbels om juist enige afstand te houden tussen de gulle gever en de arme ontvanger. Paradoxaal of niet? Nee dus ! De paradox is oplosbaar wanneer je de arme ontvanger als volstrekt gelijkwaardige persoon gaat beschouwen. Als omzien naar elkaar het leidende principe is. Doe Goed, en Zie Niet Om, is een goed principe als je niet bereid, of beter, niet in staat bent om in die gelijkwaardigheid te treden. Als je geen tijd hebt om naast de dakloze koffie te drinken in het inloophuis, mag je gerust die activiteit financieel mogelijk maken, maar hoeft die dakloze de identiteit van de gever niet te kennen.

Het Heiligdomsvaartmotto slaat op de onbaatzuchtigheid; je hoeft voor het goede werk niets terug, geen dankjewel. Echter, omzien naar elkaar, schouder aan schouder staan met degene die in problemen leeft, soms slechts alleen een luisterend oor kunnen schenken, hoeft evenmin een bedankje op te leveren, en is dus in die zin even onbaatzuchtig. Maar iedereen hier aanwezig zal het met mij eens zijn; je krijgt er een andere rijkdom voor terug!

*Drs. Th. Bovens
Commissaris van de Koning in Limburg*

1. STICHTING DICHTBIJ MIJN BED

Betekenis van buitenlanders in beeld brengen

Het is een goede gewoonte dat op koningsdag de burgemeester van een gemeente de mensen die in voorgaande jaren geridderd zijn, uitnodigt voor een speciale bijeenkomst. Zo ook burgemeester Penn - te Strake van Maastricht. Vorig jaar waren deze geridderde mensen met hun partners te gast in het theater aan het Vrijthof. Een zeer gevarieerd gezelschap met voornamelijk een Limburgse achtergrond.

Burgemeester Penn-te Strake vertelde een heel aangrijpend verhaal over vluchtelingen. Toen ze uitgesproken was, was het volkomen stil. Even later spelen een aantal Syrische vluchtelingen op hun Arabische muziekinstrumenten enkele liederen. De bijeenkomst wordt afgesloten met het Wilhelmus. Iedereen zingt mee en de Syrische muzikanten begeleiden het Nederlandse volkslied op hun Syrische muziekinstrumenten. Han van der Meer, een van de aanwezigen, vertelt hoe indrukwekkend dit was. "Alsof er iets gebeurde met ieder van ons. Het gaf een extra dimensie aan de hele bijeenkomst. En eigenlijk is toen het idee voor de Dichtbij mijn bed show geboren."

Veel mensen kennen Han van der Meer als tv presentator van 'De ver van mijn bed show'. De situatie waarin vluchtelingen verkeren, maar ook andere Nederlanders van buitenlandse afkomst, had hem aan het denken gezet. Zelf woont hij al ruim twintig jaar in Limburg. Hij vindt dat het imago dat Limburg heeft, niet klopt met de werkelijkheid. Gepassioneerd legt hij uit: "Ten eerste stikt het in onze provincie van de vrijwilligers in

de meest wonderlijke projecten. En ten tweede hebben de buitenlanders die in het verleden hier kwamen wonen, de ruimte gekregen om te integreren en velen doen het gewoon fantastisch." Met al zijn gedachten over de multiculturele Limburgse samenleving kreeg het idee van 'De dichtbij mijn bed show' steeds meer gestalte.

'Ten eerste stikt het in onze provincie van de vrijwilligers in de meest wonderlijke projecten. En ten tweede hebben de buitenlanders die in het verleden hier kwamen wonen, de ruimte gekregen om te integreren en velen doen het gewoon fantastisch.'

Samen met Jean Servais (voormalig hoofd communicatie van het azM) en journalist Jos van Wersch (o.a. oud eindredacteur van TV8) heeft hij de Stichting Dicht Bij Mijn Bed opgericht.

Grensprovincie

“Van alle provincies in Nederland heeft Limburg het meest met het buitenland te maken. Limburg grenst immers meer aan het buitenland dan aan Nederland. De discussie nu over het toelaten van vluchtelingen in Limburg heeft een schaduw geworpen op de betekenis van buitenlanders in de jaren zestig en zeventig voor de papier- en aardewerkfabrieken en voor de mijnbouw. Arbeidsmigranten kwamen uit Italië, Polen, Spanje en Friesland. En ook omgekeerd: katholiek Limburg heeft meer mannen en vrouwen op missie gestuurd dan welke andere provincie ook. In het Limburgse land zijn nu echter honderden vrijwilligers en tientallen organisaties aan het werk om buitenlanders hier makkelijker te laten integreren. Zo laat Limburg zien dat er

actief wordt geparticipeerd en dat ieder mens in Limburg er toe doet,” licht Han van der Meer toe. Zijn filosofie achter ‘De dichtbij mijn bed show’ is, om er een ‘chique aardrijkskundeles’ van te maken. Wat hij daarmee bedoelt, legt hij uit aan de hand van het beeld van een bittere pil. “Een bittere pil lust niemand, maar doe je er een laagje chocolade omheen, verpakt in een kleurrijk papiertje en vervolgens in een mooie etalage legt, dan wil iedereen hem hebben en smaakt ‘die bittere pil’ opeens lekker.” Zo wil hij het verhaal van vluchtelingen, migranten en andere niet-Nederlanders op een bijzondere wijze verpakken zodat hun verhaal in elke Limburgse huiskamer terecht komt en mensen erdoor geraakt worden.

Start in september

Han van der Meer hoopt dat er vanaf september elke zaterdag een uitzending zal zijn van bijna een half uur. Op dit moment wordt er gewerkt aan een tune die herkenbaar moet zijn. En crea-

tief als hij is, wil hij daarbij gebruik maken van de tune van de ‘Ver van mijn bed show’ en van het Limburgse volkslied. “Het is de bedoeling om dit najaar met acht uitzendingen te starten. Mocht het een succes blijken dan kijken we hoe we ‘De dichtbij mijn bed show’ in 2018 voort kunnen zetten. En natuurlijk wordt er tegelijkertijd gebruik gemaakt van de moderne multimedia.

‘Ik wil mensen met zulke verhalen aan het woord laten, omdat ze gehoord moeten worden en ons een spiegel voor kunnen houden. Zo wil ik werken aan het imago dat wij van andere mensen hebben en van Limburg.’

Via internet, vlogs, Facebook en dergelijke bereik je niet alleen een groot publiek maar je kunt hen er ook echt interactief bij betrekken. De camera is niet meer dan het oog waarmee de werkelijkheid wordt gevangen. Het programma wil die werkelijkheden laten spreken omdat we ze anders nooit zullen zien en met elkaar kunnen delen.”

Van der Meer heeft verschillende scenario’s in gedachten. “Stel je nodigt in de gemeente Peel en Maas alle mensen met een buitenlandse achtergrond uit om zich te verzamelen op het plein voor het prachtig gerestaureerde kasteel van Kessel. En je laat enkele mensen hun verhaal vertellen....”

Een heel ander idee gaat over een vriend van zijn zoon. “Die jongen is geboren in een AZC en heeft de eerste dertien jaar van zijn leven in voortdurend wisselende AZC’s gewoond. Ik vond dat gesleep van zo’n jong gezin met een baby’tje door ons land dramatisch. Van sommige AZC’s weet hij details te vertellen, die je niet vrolijk maken. Of neem die jongen met een Marokkaanse achtergrond. Op de basisschool vraagt de leraar wat hij wil worden.

Op zijn antwoord ‘advocaat’ zegt de leraar dat dat niet zal gaan omdat je dan goed Nederlands moet spreken.... Wat niemand weet is dat deze jongen in zijn familie twee ooms heeft die advocaat zijn, en dat zij zijn grote voorbeeld zijn. Via VMBO, HAVO en VWO is hij inmiddels begonnen aan zijn studie rechten.” Van der Meer wil mensen met zulke verhalen aan het woord laten, omdat ze gehoord moeten worden en ons een spiegel voor kunnen houden. Zo wil hij werken aan het imago dat wij van andere mensen hebben en van Limburg. ‘De dichtbij mijn bed show’ is toekomstgericht.

Prikkelende reportages

Het gaat er om de betekenis van ieder mens in onze maatschappij, ongeacht culturele achtergrond en afkomst onder de aandacht te brengen. “Het zal ons lukken om prikkelende video-reportages over projecten die her en der in de provincie en buiten de grenzen van de grote gemeenten al draaien in beeld te brengen,” zegt Han van der Meer stellig. “Vaak zijn dat kleine sociaal-maatschappelijke projecten van groepen mensen in de Limburgse samenleving. Daarnaast zullen er bijzondere portretten te zien zijn en interviews met ‘buitenlanders’ die hier hun plekje hebben gevonden en een voorbeeld voor iedereen kunnen zijn.”

‘Doordat verhalen van jong en oud naast elkaar worden gezet hopen wij ruimte te creëren voor een nieuwe beweging die in mijn ogen tot stand moet komen.’

Muziek is een bijzondere vorm van communicatie. Ook dat wil Van der Meer laten zien en horen in zijn show, gebracht door buitenlandse muzikanten. Zo hoopt hij de sociale samenhang te bevorderen. “Door deze sociale participatie la-

ten mensen zien wie ze zijn en hoe ze een bijdrage leveren aan onze samenleving. Hopelijk leidt dit uiteindelijk tot begrip. Krijgt men meer oog voor de leefbaarheid van de omgeving waarin mensen werken en wonen.”

‘De dichtbij mijn bed show’ is vooral verhalend en laagdrempelig. Van der Meer verwacht dat het ook aantrekkelijk is voor het jongere publiek. “Hiervoor is een link naar de social media belangrijk. Dat is hun communicatiepodium. Zij zijn de nieuwe generatie die een plek moet krijgen

in onze samenleving,” benadrukt hij. “Zij zijn de toekomst met innoverende oplossingen voor een betere wereld. Zij zijn de doelgroep die de verandering in de komende jaren moet realiseren. Doordat verhalen van jong en oud naast elkaar worden gezet hopen wij ruimte te creëren voor een nieuwe beweging die in mijn ogen tot stand moet komen. Bovendien kan door onze aanpak via nieuwsvoorziening ook op scholen een open debat en dialoog ontstaan over deelname van alle burgers aan het maatschappelijk leven in Limburg,” besluit van der Meer.

han.vandermeer@dichtbijmijnbed.nl

2. ANDREASPAROCHIE HEERLEN

*Kerk die niet dient,
dient tot niets ...*

De Andreaskerk ligt enigszins verscholen in de wijk Heerlerbaan, in de schaduw van de hoogbouwflats en ingeklemd tussen de huizen. Dat zegt echter niets over de zichtbaarheid en aanwezigheid van de geloofsgemeenschap in de wijk. “Op de kerkdeuren staan niet voor niets voeten,” vertelt Geert Bles. “Die symboliseren dat we als kerk naar buiten moeten, naar de samenleving toe. Het zout der aarde zijn, van betekenis zijn voor de samenleving, geïnspireerd door de boodschap uit het evangelie. Want een kerk die niet dient, die dient eigenlijk tot niets.”

Pater Geert Bles, 90 jaar, heeft in Afrika gewerkt en daar priesters opgeleid. Hij heeft er geleerd hoe je een gemeenschap opbouwt. Sinds 1988 is hij actief vrijwilliger in de Andreasparochie. “De parochie had geen pastoor en voor mij was het een geweldige kans om mijn gedachten over een geloofsgemeenschap vorm te geven. Ik werkte toen ook als vrijwilliger bij het missionair centrum in Heerlen.

‘Op de kerkdeuren staan niet voor niets voeten, die symboliseren dat we als kerk naar buiten moeten, naar de samenleving toe. Het zout der aarde zijn, geïnspireerd door de boodschap uit het evangelie.’

Dat heeft ook mede de diaconale kleur van onze parochie bepaald. Het gaat hier niet om groei, maar om hoe je van betekenis kunt zijn voor de samenleving. De gemeenschap zelf activeren om de boodschap van het evangelie uit te dragen en in de samenleving gestalte te geven. Het is mijn taak die gemeenschap te faciliteren en te inspireren, maar zonder mij, zonder een pastor kan dat ook."

Diaconie

Als het om diaconie gaat, is Eline Claassens de aangewezen persoon om mee te praten. Ze was tot voor kort pastoraal werker in de Andreasparchie, per 1 april is die taak overgenomen door Rob Pauls. Aanvankelijk koos Eline voor een opleiding aan de sociale academie, maar kwam uiteindelijk toch uit bij de UTP in Heerlen. Ze liep stage bij pastoor Harrie Brouwers in Voerendaal. Diaconie is en blijft haar aandachtgebied binnen de parochie. "Toen de Andreasparchie 25 jaar bestond, hebben we een diaconaal beleidsplan opgesteld. Dit jubileum was voor de parochie een mooie gelegenheid om dat diaconale uitgangspunt te verwoorden in een beleidsdocument en daarmee nog meer toe te groeien naar de diaconie. Diaconie is de basis van onze geloofsgemeenschap. Het plan was indertijd bedoeld om de gemeenschap een diaconale basis te geven, om samen naar buiten te gaan en een gastvrije kerk te zijn."

In de Andreasparchie betekent diaconie open staan voor alles en iedereen, met name voor mensen aan de onderkant van de samenleving.

Eline Claassens: "Alle mensen zijn welkom, en mogen meedoen. Gewoon zoals ze zijn. Of het nu gaat om vluchtelingen, mensen met een psychiatrische problematiek, arm of rijk, wij komen alle mensen tegemoet. Ook onze parochianen hebben inmiddels die vertaalslag gemaakt. We hebben hier zo'n 7 of 8 vrijwilligers die vrijwel fulltime in en vanuit de parochie actief zijn. In totaal hebben we ongeveer 80 vrijwilligers. Andreas is hun kerk, hun parochie, ook al komen ze misschien niet elk weekend naar de kerk. Ons kerkgebouw is elke dag open, mensen zijn hier altijd welkom. We gaan ook zelf op pad en leggen veel huisbezoeken af. We nodigen mensen dan ook uit om eens binnen te lopen. Toch blijft dat moeilijk, maar we houden vol, ook dat is diaconie!"

'Hier gaat het om mogen zijn wie je bent. Als je dat mensen laat ervaren, dan zie je ze overeind komen. Dat is voor mij het Paasgebeuren en het begin van alles. Dat vind je ook terug in de 'wonder verhalen' uit het Evangelie.'

Paasgebeuren

Eline Claassens was aanvankelijk heel erg gericht op 'helpen'. "Dat is ook haar achtergrond als maatschappelijk werker," glimlacht Geert Bles. "Maar hier doen we het anders. Hier gaat het om mogen zijn wie je bent. Als je dat mensen laat ervaren, dan zie je ze overeind komen. Dat is voor mij het Paasgebeuren en het begin van alles. Dat vind je ook terug in de 'wonderverhalen' uit het Evangelie. Jezus neemt de mensen steeds zoals ze zijn en oordeelt niet, daar gaat het om." Als het echt nodig is, wordt er natuurlijk wel concreet geholpen. "We hebben hier ook een gezin dat door omstandigheden nergens heen kon. Dat hebben we hier samen opgevangen. We hebben ervoor gezorgd dat de huur werd betaald en dat er leefgeld was. Verder hebben we alle nodige contacten met instanties en advocaten onderhouden met als resultaat dat ze nu een status hebben. Dat is echt heel mooi."

Binnen de Andreasparchie wordt door iedereen met veel plezier gewerkt. Eline Claassens: "Belangrijk is dat iedereen meedoet en daarom vieren we heel veel samen. Er valt immers altijd wel wat te vieren, een vluchteling die een verblijfs-status heeft gekregen, dat we samen de

boodschap van het evangelie uitdragen. Vieren geeft energie om weer nieuwe stappen te zetten. Vorige week is een actieve vrijwilliger overleden. Natuurlijk zijn we dan verdrietig, maar we vieren ook het leven van deze persoon. Op zondag drinken we koffie na de mis. Het zaaltje is dan eigenlijk te klein. We schrijven dan samen kaarten voor mensen die ziek of eenzaam zijn. Dan doet ook Frans mee. Hij heeft een verstandelijke beperking en schrijven is voor hem best moeilijk. Hij heeft een briefje voor zich waar zijn naam op staat en schrijft zo in alle kaarten zijn naam. Ook dat is diaconie, zorgen dat je samen met veel plezier kerk kunt zijn en dat iedereen mee kan doen."

Kerk van de toekomst

In de Andreasparchie wordt heel nadrukkelijk gewerkt aan de kerk van de toekomst. Geert Bles: "We vragen nu elke maand aan een groepje mensen om samen een viering voor te bereiden, elke keer weer andere mensen. Ze moeten het zelf doen en dat vinden ze best moeilijk. We laten ze ervaren dat ze dat kunnen, dat ze die kwaliteit hebben. We leren ze om te koersen op hun eigen kracht. Dat is ook belangrijk als er andere mensen komen. Als gemeenschap moet je steeds samen in gesprek blijven gaan, over waar we samen in geloven. Onze kerk, onze parochie is een open en gastvrije oase in een gecompliceerde wijk, waar veel eenzaamheid en armoede is. Een wijk waar aanwezigheid heel belangrijk is. Iedereen wil deze plek ook in stand houden. Als wij van onze kant enthousiasme en plezier

laten zien, dan sluiten mensen zich daar bij aan. Het is een continue proces om als gemeenschap van betekenis te zijn. Verbondenheid is daarbij het vertrekpunt. Niet zozeer vanuit de pastoor, maar juist met elkaar gemeenschap zijn, in alle openheid, naar buiten toe, verbonden met de wijk. Zo zien wij onze kerk van de toekomst. Een dienende kerk, waar diaconie het vertrekpunt is!”

‘Onze kerk, onze parochie is een open en gastvrije oase in een gecompliceerde wijk, waar veel eenzaamheid en armoede is. Een wijk waar aanwezigheid heel belangrijk is. Als wij van onze kant enthousiasme en plezier laten zien, dan sluiten mensen zich daar bij aan.’

3. STICHTING WENS IN BEWEGING

*Een wens
kan heel eenvoudig zijn*

Wensen vervullen van mensen die ernstig ziek zijn. Dat is het doel van de Stichting Wens in Beweging. Dit jaar gaan naar verwachting meer dan 100 van deze wensen in vervulling. “Een wens hoeft helemaal niet ingewikkeld te zijn,” vertelt voorzitter Huub Gubbels. “Natuurlijk is het mooi om een compleet dagje uit te organiseren, maar gewoon een frietje gaan eten op de markt kan ook heel veel voor iemand betekenen.”

Huub Gubbels, voormalig hoofd ambulancezorg Zuid-Limburg en ambulanceverpleegkundige, weet wat het vervullen van een laatste wens

betekent. Nog even langs huis rijden bijvoorbeeld op weg van het ziekenhuis naar het hospice. “Daar kon je mensen zielsgelukkig mee maken. Binnen het reguliere ambulancevervoer is er echter vaak geen tijd voor dit soort verzoeken van patiënten.” Daarom begon hij na zijn pensionering samen met toenmalige collega van Noord- en Midden-Limburg Leon

Triepels in 2013 met de Wensambulance Stichting Wens in Beweging. “We konden een ambulance krijgen die financieel was afgeschreven. Het vinden van vrijwilligers was ook niet zo moeilijk. Veel

(oud-)collega's waren graag bereid om mee te doen. Dat zijn allemaal mensen met zorg in het bloed." De stichting moest in het begin nog wat bekendheid krijgen. "We zijn begonnen in september 2013 en tot het einde van het jaar kwamen er 8 wensen binnen. De jaren daarna kregen we meer en meer bekendheid en nam het aantal vervulde wensen gestaag toe. Dit jaar zijn er in de eerste drie maanden van het jaar al meer dan 25 ritten gemaakt. In het begin dachten mensen dat een wens echt heel bijzonder moest zijn, maar dat is niet zo. Ook een eenvoudige wens vervullen we graag."

***'Nog even langs huis rijden bij-
voorbeeld op weg van het zieken-
huis naar het hospice. Daar kun je
mensen zielsgelukkig mee maken.
Binnen het reguliere ambulance-
vervoer is er echter vaak geen tijd
voor dit soort verzoeken.'***

120 vrijwilligers

Inmiddels heeft de Stichting Wens in Beweging 120 vrijwilligers en de beschikking over twee ambulances. "Eén voor volwassenen en één speciaal ingericht voor kinderen, die heet 'Wensje in beweging'. Beide ambulances hebben een eigen ambassadeur. André Rieu is dat voor de volwassenen en Toos Toverhoed van attractiepark Toverland voor de kinderen. Op iedere rit gaat naast de chauffeur

een kundige zorgverlener mee. In beide ambulances is plaats voor meereizende familieleden. Voor hen is zo'n rit ook heel belangrijk." De vrijwilligers zijn meestal meerdere keren per jaar 'aan de beurt' voor een wensrit. Elk jaar is er ook een vrijwilligersdag. "We vertellen dan het een en ander over de ontwikkelingen binnen de stichting en daarna doen we samen wat ludieks." Naast 'zorgvrijwilligers' heeft de stichting ook algemene vrijwilligers. "Ons promotieteam is daar een mooi voorbeeld van. Dat zijn de mensen die vrijwel wekelijks ergens present zijn om de stichting te promoten. Zo waren ze aanwezig tijdens de internationale vrouwendag in Geulle en op de St. Joepmarkt in Sittard. Deze presentaties zijn vooral bedoeld om mensen te stimuleren wensen te bedenken. Uiteraard kunnen mensen ook altijd donateur worden van Wens in Beweging of zich aanmelden als vrijwilliger."

Van grote betekenis

Het vervullen van laatste wensen is vaak van grote betekenis voor de wensvrager, maar ook voor de naasten en soms ook voor de plaatselijke gemeenschap. Huub Gubbels geeft daar een mooi voorbeeld van. "Dit jaar zijn we met carnaval in Partij-Wittem met een 'oud'-lid van de Raad van Elf naar de Lempkesoptocht van CV de

Ülle gaan kijken. Dat was een prachtige gebeurtenis. De Prins en de Prinses kwamen speciaal van de praalwagen af om de ernstig zieke man te begroeten en dat gold ook voor de leden van de Jeugdraad. Het hele dorp was uitgelopen om hem een hart onder de riem te steken. Het werd een optocht om nooit te vergeten. In de nacht na de optocht is deze man overleden. Ik weet bijna zeker dat hij gelukkig is gestorven." Het raakt Huub Gubbels nog zienderogen als hij erover vertelt. Het is dan ook bijzonder werk dat de stichting doet. "Voor onze vrijwilligers is het heel fijn om van betekenis te kunnen zijn zonder de hectiek die ze vaak van hun werk gewend zijn. Ze kunnen in alle rust aandacht besteden aan de wensvrager en zijn of haar naasten. Ze komen vaak op mooie plaatsen waar ze met open armen worden ontvangen. Ook dat is heel speciaal."

Middelen

Over donateurs heeft de stichting niet echt te klagen. "Donaties komen echt uit alle hoeken van de samenleving. Ons werk spreekt veel mensen aan. Veel ondernemers weten ons te vinden, maar ook mensen die bijvoorbeeld een bedrijfsjubileum hebben. We worden ook regelmatig vernoemd in overlijdensadvertenties en vaak zetten mensen bij een uitvaart van iemand voor wie we een wens hebben vervuld collectebussen neer. De Kiwanis van Maasduinen organiseren elk jaar een loop voor het goede doel en wij zijn een vast doel waar ze aan doneren. Zij leveren ook beertjes voor de kinderen die mee gaan met de wensambulance. Gelukkig wordt de kinderambulance niet zo heel vaak gebruikt, want dat is echt aangrijpend hoor."

Als iemand een wens heeft dan kan deze over het algemeen snel worden geregeld. "Iedereen kan een wens aanmelden. Dat kan telefonisch of via het invullen van het wensenformulier op onze website. Daarna volgt een intake om precies in beeld te krijgen wat de wens inhoudt. Dan worden ook afspraken gemaakt met de wensvragers."

'Het hele dorp was uitgelopen om hem een hart onder de riem te steken.

Het werd een optocht om nooit te vergeten. In de nacht na de optocht is

deze man overleden. Ik weet bijna zeker dat hij gelukkig is gestorven.'

Als we op de kaart van Limburg zouden aangeven waar de wensambulances allemaal is geweest? “Dan zou je een heel mooi netwerk zien, verspreid over heel Limburg en ook ver daarbuiten, want wensritten beperken zich lang niet altijd tot Limburg. Pas geleden zijn we nog met een mevrouw naar Callantsoog geweest. Ze wilde daar nog een keer

Vervolgens kijken we welke kwalificaties de zorgverlener moet hebben die meegaat en wordt de wens uitgezet naar de vrijwilligers. Over het algemeen duurt het dan niet lang voordat een wens kan worden ingevuld.”

genieten van een kop koffie met gebak.” Wat voor wens zou Huub Gubbels zelf hebben? “Dit is niet de eerste keer dat me dat wordt gevraagd, maar ik kan mijn wensen gelukkig nog goed zelf vervullen.” Maar het vanuit de Stichting Wens in beweging helpen bij het vervullen van wensen van anderen vindt hij zeker zo mooi!

Verbondenheid

De stichting Wens in Beweging zoekt vaak verbinding met zorginstellingen en hospices. “we kijken daarbij steeds wat we voor elkaar kunnen betekenen. Daarnaast brengt eigenlijk elke wens verbinding tot stand. Tussen de wensvrager en de vrijwilligers die meegaan, verbinding met de mensen op de plekken waar we komen, maar ook tussen de wensvrager en zijn of haar naasten. Het vervullen van een laatste wens helpt vaak bij de verwerking van het verdriet als iemand is overleden. We hebben daarna ook vaak nog contact met nabestaanden.”

‘Het vervullen van een laatste wens helpt vaak bij de verwerking van het verdriet als iemand is overleden. We hebben daarna ook vaak nog contact met nabestaanden.’

iINFO

www.wensinbeweging.nl

088 - 0330238

Kijk ook op Facebook!

4. ACTIE KINDERWENS PAROCHIE VOERENDAAL/KUNRADE

Elk kind telt mee ...

Het idee voor de Actie Kinderwens ontstond toen Marijcke Beckers op een symposium over kinderen in armoede Marc Dullaert, de voormalige kinderombudsman, hoorde spreken over hoe traumatiserend het voor kinderen is om op te groeien in armoede. Weer thuis realiseerde ze zich dat het niet genoeg was om alleen over armoede onder kinderen te spreken, maar dat er ook iets mee gedaan moest worden. Vanuit de parochie Voerendaal/Kunrade worden samen met de Vincentiusvereniging het hele jaar door 65 gezinnen ondersteund die in armoede moeten leven. Van daaruit ontstond het idee om een speciale vakantiedag te organiseren voor de kinderen uit deze gezinnen.

Marijcke Beckers vertelt. “We zijn met een aantal moeders gaan brainstormen over activiteiten die kinderen in de basisschoolleeftijd graag doen. De gemeente heeft geholpen met het maken van een flyer, waarop de kinderen hun voorkeur konden aangeven. Er stonden activiteiten in als speeltuin/dierenpark bezoek, treinreis, deelname kindervakantieweek of kamp, maar ook een proefles en/of lidmaatschap van een (sport) vereniging. De kinderen konden ook hun eigen wens, iets wat ze graag zouden willen doen, opschrijven. De flyer was erop gericht de kinderen echt de kans te geven zelf iets te kiezen wat zij graag zouden doen, iets waar ze normaal nauwelijks de kans voor krijgen.” Uit de reacties van de kinderen bleek dat ze heel graag samen iets met papa en mama en eventuele andere gezinsleden wilden doen, juist omdat dit vanwege de situatie thuis nauwelijks voorkomt. “Het mogen kiezen

was een geweldige ervaring voor deze kinderen, en dat hebben ze dan ook heel bewust gedaan. Zo was er een jongetje dat koos voor het Gaia-park, omdat hij wist dat zijn vader daar zo graag eens naartoe zou gaan. En dat terwijl hij zelf eigenlijk het liefste naar de Efteling had gewild.”

‘Zo was er een jongetje dat koos voor het Gaia-park, omdat hij wist dat zijn vader daar zo graag eens naartoe zou gaan. En dat terwijl hij zelf eigenlijk het liefste naar de Efteling had gewild.’

Niemand vergeten

Door het werk in de parochie en via de Vincen-tiusvereniging was er al contact met gezinnen die in de bijstand zitten of als vluchteling in Nederland zijn gekomen. “Ook dit contact was essentieel om deze Actie Kinderwens te laten slagen. Door het jarenlange samenwerken van de parochie met de gemeente is er een goed contact met de gemeentelijke Sociale Dienst en met Maatschappelijk Werk. Ook zij hebben ge-keken of er nog gezinnen waren die we vergeten waren, om er zeker van te zijn dat niemand werd overgeslagen.” Ondanks het regelmatige contact was het voor gezinnen toch vaak moeilijk om hun wensen op te schrijven. “Ze vroegen zich bijvoorbeeld af wie er op hun kinderen zou letten in de Efteling en of hun kind geen heimwee zou krijgen op kamp. Ook was er sprake van schroom en soms schaamte om zich aan te melden. We hebben steeds gezocht naar een oplossing en afgewogen of we bij een gezin doortastend of juist terughoudend moesten zijn.

Uiteindelijk is het gelukt om in totaal 68 kinde-ren en 32 ouders een onvergetelijke vakantie-dag te bezorgen in de Efteling, de Valkenier, het Steinerbos, Gaiapark, Trampolinepark of een mooie week op vakantiecamp. Sommige gezin-nen kwamen elkaar tegen in de speeltuin of het attractiepark, en trokken de hele dag met elkaar op. We hopen dat dit het begin is van meer con-tact in de toekomst, zodat het isolement waar deze gezinnen vaak in leven verder doorbroken wordt.”

‘Sommige gezinnen kwamen elkaar tegen in de speeltuin of het attractiepark, en trokken de hele dag met elkaar op. We hopen dat dit het begin is van meer contact in de toekomst, zodat het isole-ment waar deze gezinnen vaak in leven verder doorbroken wordt.’

Niet alleen de parochie heeft deze vakantiedagen gesponsord, ook de gemeente heeft bijgedragen in de kosten, de flyer laten drukken en waar nodig busvervoer geregeld. Ook de communicantjes van de parochie hebben in de Dankmis ruim 800 euro voor de Actie Kinderwens aangeboden. De lokale supermarkt heeft de lunchpakketten gesponsord. Ook de parken die bezocht werden gaven vaak iets extra's voor de kinderen.

Vereniging

De kinderen konden ook kiezen voor lidmaatschap van een vereniging. Marijcke Beckers: "voor veel kinderen was er vaak een hogere drempel om dit te gaan doen, maar in een aan-

tal gevallen is het toch gelukt. Zo was er een meisje dat graag bij het koor Tutta Musica wilde zingen, maar dat ook wel een beetje eng vond. Toen is er geregeld dat ze samen met haar zusje kon gaan, waarbij de parochie en het koor samenwerkten om het lidmaatschap te sponsoren. Het grote pluspunt van een lidmaatschap van een vereniging is dat de kinderen het hele jaar door uit hun moeilijke situatie en isolement kunnen komen en 'gewoon' mee kunnen doen met hun leeftijdsgenootjes." Meedoen was het allerbelangrijkste van deze actie: kinderen de kans geven om een keer niet aan de kant te staan en echt hun wens te zien uitkomen. Opvallend is dat de kinderen daarbij niet kiezen voor het duurste of het meest luxe, maar voor wat ze echt graag willen doen, ongeacht de waarde. "Het mooie is dat de kinderen op school ook iets te

vertellen hadden na de vakantie: ze waren ergens geweest en hadden dingen meegemaakt. Ze hoorden erbij."

Actie van de kerk

"Opvallend is ook dat het voor zowel de ontvangers als gevers positief is dat het een actie 'van de kerk' is," vertelt Marijcke, "hoewel slechts een minderheid ook daadwerkelijk kerkbetrokken is.

Het is een mooie kans om te laten zien wat 'de kerk' doet en anderen aan te moedigen mee te doen. Daar zit geen bijbedoeling achter. De gezinnen die geholpen worden, voelen zich niet verplicht om naar de kerk te komen en dat is ook niet wat we met deze actie voor ogen hebben."

Dat er in de lokale gemeenschap een grote bereidheid is om te helpen bij diaconale projecten van de parochie blijkt uit giften van particulieren en sponsoring door winkeliers, die vaak kosteloos spullen aanbieden. Het hele jaar door wordt er door de parochie (kinder)kleding ingezameld en in oktober ook speelgoed, waardoor 120 kinderen toch Sinterklaas kunnen vieren. Met Kerstmis ontvangen de 65 gezinnen een kerstpakket en met Pasen paaseieren. De lokale Kinderopvang/BSO van Humanitas en Vereniging ZijActief boden dit jaar de opbrengst van hun kerstactie aan voor diaconale projecten. "Doordat deze acties regelmatig door de parochie worden gehouden beseffen de mensen in het dorp steeds meer dat er nood is en bieden ze spontaan spullen aan, doen giften, sparen zegeltjes voor voedselpakketten en vragen of iemand nog iets met oude spullen kan doen, voordat ze die op Marktplaats zetten. Ook mensen die zelf hulp hebben ontvangen doen graag iets terug omdat ze zo blij zijn of waren met de hulp die ze kregen. Steeds weer blijkt dat iedereen wil helpen en er een grote behulpzaamheid is. Vaak wordt er veel meer gegeven dan gevraagd, waardoor kinderen volop mee kunnen doen!"

'Het grote pluspunt van een lidmaatschap van een vereniging is dat de kinderen het hele jaar door uit hun moeilijke situatie en isolement kunnen komen en 'gewoon' mee kunnen doen met hun leeftijdsgenootjes.'

Contactmomenten

Deze acties en uitdeelmomenten zijn ideale gelegenheden om contact te hebben met de gezinnen en te vragen hoe het gaat en wat ze misschien nog nodig hebben. Marijcke: "door deze persoonlijke aandacht durven mensen ook aan te geven wat er nodig is en contact op te nemen op momenten dat het niet goed gaat. Hierbij wordt niet geoordeeld of veroordeeld, maar gewoon geholpen waar mogelijk. Niemand vindt het fijn geholpen te moeten worden, dus proberen we dat in alle eenvoud en stilte te doen. De mensen die hulp ontvangen voelen zich gezien. 'U denkt tenminste nog aan ons en weet dat we er zijn' is wat we vaak horen. De drempel om hulp te vragen is hoog, maar als mensen die eenmaal over zijn, zijn ze blij dat ze de stap gezet hebben."

Er is inmiddels ook al nagedacht over een vervolg op de Actie Kinderwens: de gezinnen de mogelijkheid geven om de komende zomer met het hele gezin ijs te gaan eten in een ijssalon met een mooie grote tuin. Ook dat is iets wat deze gezinnen vaak niet kunnen doen, een echt extraatje. Daarnaast wordt er gewerkt aan een project om kinderen van statushouders of bijstandsg gezinnen hun zwemdiploma te laten halen, zodat ze ook op dat gebied volop mee kunnen doen met hun leeftijdsgenoten.

5. BIJZONDERE GEZINSMIS IN PAROCHIE H. NICOLAAS, HEYTHUYSEN

Een duidelijke link met Sinterklaas

De H. Nicolaasparochie in Heythuysen heeft alleen al vanwege de naam een duidelijke link met Sinterklaas. Niet zo gek dat het idee is ontstaan om een speciale gezinsmis te organiseren rondom de viering het Sinterklaasfeest. Pastoor Marcus Vankan vertelt er enthousiast over.

“Sinterklaas staat niet alleen voor een gezellig familiefeest, de H. Nicholas is ook een voorbeeld van vrijgevigheid. Daaruit ontstond drie jaar geleden het idee voor een bijzondere gezinsmis in het eerste weekend van de Advent. Daarin wordt niet alleen gesproken

‘Sinterklaas staat niet alleen voor een gezellig familiefeest, de H. Nicholas is ook een voorbeeld van vrijgevigheid. Op deze manier wordt het concrete voorbeeld van de H. Nicolaas gebruikt om de kinderen te leren geven, ook als dat iets kost of misschien zelfs een beetje pijn doet.’

over het leven en voorbeeld van de H. Nicolaas, maar ook over hoe wij dat in deze tijd kunnen navolgen. De communicanten en andere kinderen uit de parochies van het cluster Tabor, waartoe ook de parochie van Heythuysen behoort, worden uitgenodigd om mooi speelgoed uit te zoeken, in te pakken en tijdens de mis als een offerandegave naar voren te komen

brengen, voor andere kinderen. Aan het einde van de mis wordt Sinterklaas met twee zwarte pieten verwelkomd voor een gezellige avond in het parochiezaaltje om de kinderen te bedanken voor wat ze hebben meegenomen." Ook vertegenwoordigers van het goede doel waarvoor het speelgoed is ingezameld zijn aanwezig om de cadeautjes in ontvangst te nemen en wat meer te vertellen over hun organisatie. Ze bedanken daarbij de kinderen voor hun gaven namens de kinderen die de cadeautjes zullen ontvangen. "Op deze manier wordt het concrete voorbeeld van de H. Nicolaas gebruikt om de kinderen te leren geven, ook als dat iets kost of misschien zelfs een beetje pijn doet."

'Het verzamelen van het speelgoed leert de kinderen na te denken en zich af te vragen 'Heb ik al deze dingen echt nodig? Ben ik tevreden met wat ik heb?' Steeds weer blijkt dat de kinderen heel graag iets willen geven.'

Container vol speelgoed

"Het is belangrijk dat de goede doelen gelinkt zijn aan mensen uit de omgeving," vertelt pastoor Vankan. "Mensen zijn eerder geneigd te geven als het gaat om een concreet doel, zo is mijn ervaring. We kiezen ook altijd voor een goed doel dat zich richt op kinderen, zodat de kinderen ervaren dat ze iets kunnen betekenen voor hun leeftijdsgenoten." De voorbije jaren is er samen

met Stichting Blauw een container speelgoed ingezameld voor een weeshuis in Polen en speelgoed voor de kinderafdeling van het Laurentiusziekenhuis in Roermond. "Het afgelopen jaar stond het asielzoekerscentrum in Baexem centraal. We merken dat er in onze parochies soms wat spanning is tussen de bewoners en de asielzoekers die worden opgevangen. Dat heeft ons er echter niet van weerhouden toch speelgoed in te zamelen. Het helpt in de bewustwording dat de kinderen die gevlucht zijn maar heel weinig hebben, en dat we de mensen die hier zijn blij kunnen maken door iets van onszelf te geven." Om deze bewustwording onder de kinderen verder te laten groeien zullen de vormelingen als

vervolg op deze inzamelingsactie een bezoek brengen aan het Asielzoekerscentrum. “Ze zullen daar vluchtelingen ontmoeten om hun verhalen te horen en iets meer te zien en te horen over hoe het is om gevlucht te zijn en tijdelijk te moeten leven in een Asielzoekerscentrum.”

Succesvol

De actie kan zo succesvol verlopen omdat een bekend en vertrouwd persoon uit het dorp de actie coördineert. Gecombineerd met de laagdrempelige doelen zorgt dit voor veel vertrouwen en herkenning. Daarnaast zijn ook de ouders van de kinderen heel enthousiast. Ze stimuleren hun kinderen mee te doen en pakken dingen mee op waar nodig. Inmiddels is de gezinsmis met Sinterklaas een begrip geworden in Heythuysen en omgeving. De kinderen blijven ook meedoen nadat ze hun communie hebben gedaan. Mensen verwachten de inzameling inmiddels en komen soms met tassen vol speelgoed aan. “Het verzamelen van het speelgoed leert de kinderen na te denken en zich af te vragen ‘Heb ik al deze dingen echt nodig? Ben ik tevreden met wat ik heb?’ Steeds weer blijkt dat de kinderen heel graag iets willen geven, zoals het jongetje dat zijn spaargeld gebruikte om een cadeautje te kopen.” Het gaat niet alleen om de gezinsmis en de Sinterklaasviering. Ook in de communielessen op school wordt aandacht besteed aan het thema ‘geven en iets doen voor de ander’. Aan de goede doelen wordt gevraagd een bedankje te sturen, zodat de kinderen ook kunnen zien met hoeveel vreugde en blijdschap er op het uitdelen van hun cadeaus werd gereageerd.

‘Hertjes van Limburg’

Het gaat niet alleen om het verzamelen van speelgoed. Zo werkt het parochiecluster Tabor al jaren samen met ‘Hertjes van Limburg’. Die zetten zich in om noodpakketten te maken en uit te delen aan mensen die niet bij de voedselbank terecht kunnen. De Hertjes krijgen hun producten van de lokale supermarkten, en de parochie heeft een ruimte boven de sacristie beschikbaar gesteld

‘Zo mogen ook zij ervaren dat het soms heel eenvoudig is iets voor een ander te doen, maar dat deze kleine gebaren van naastenliefde een grote betekenis kunnen hebben. Ze worden zich ook bewust van het feit dat armoede ook in hun eigen omgeving een realiteit is.’

om de pakketten te kunnen maken en verdelen. In de Advent en Vastentijd staan er in alle vijf de parochiekerken van het cluster voedselmanden, waarin mensen hun houdbare producten kunnen leggen. Deze worden door de Hertjes van Limburg dan weer verdeeld onder de mensen die het nodig hebben. Pastoor Vankan: “De vormelingen en kinderen van de bovenbouw worden uitgenodigd om tijdens de gezinsmis met Sinterklaas producten voor de voedselmanden mee te nemen en die als offerandegave naar voren te brengen. Zo mogen ook zij ervaren dat het soms heel eenvoudig is iets voor een ander te doen, maar dat deze kleine gebaren van naastenliefde een grote betekenis kunnen hebben. Ze worden zich bewust van het feit dat armoede ook in hun eigen omgeving een realiteit is.”

Ook in andere parochies van het cluster Tabor is er aandacht voor ‘de ander’ en worden de kinderen betrokken bij diaconale activiteiten. In de parochie van Kelpen-Oler zamelen de vormelingen met diverse acties en activiteiten geld in voor een weeshuis in Kenia, samen met de Kokids, het lokale jeugdwerk. Tijdens hun vormselviering bieden ze de opbrengst van deze acties aan. Deze actie is ontstaan nadat een 17-jarige plaatsgenoot overleed. Hij had korte tijd daarvoor het weeshuis in Kenia bezocht, en dit had diepe indruk op hem gemaakt. Om de ouders van de jongen bij te staan en om de hulp aan het weeshuis voort te zetten werd deze actie door de vormelingen opgezet, die ook dit jaar weer een vervolg krijgt.

Palmpasen

Met Palmpasen worden er op alle basisscholen in de vijf parochies van het cluster palmpaasstokken versierd door de kinderen, die vervolgens door de kinderen zelf naar verschillende plaatselijke zorginstellingen worden gebracht. Bij deze actie staan de senioren centraal. De kinderen worden door de huizen gastvrij ontvangen en bij binnenkomst meteen gekoppeld aan een van de bewoners. Door het brengen van de palmpaasstokken leren de kinderen loslaten en iets te geven. Ook al doet dat soms een beetje pijn als er veel tijd is besteed aan het knutselen van iets heel moois.

Door het bezoeken van de zorginstellingen komen de kinderen in aanraking met ouderen, ziekte, dementie en sterfelijkheid. Pastoor Vankan hoopt dat dit initiatief ook kan helpen het taboe dat er soms rondom deze onderwerpen heerst te doorbreken, zodat de kinderen er vertrouwd mee raken en ervaren dat ze ook voor ouderen iets kunnen betekenen.

Het zijn laagdrempelige initiatieven, vaak geïnspireerd door de patroonheilige van de plaatselijke parochie. De kinderen kunnen hierdoor iets ervaren dat ze als eens stukje bewustwording mogen meenemen voor de rest van hun leven.

Parochiecluster Tabor
0475 - 49 36 80

6. BREICAFÉ JOHANNESKERK

*Samen breien voor een ander
doet iedereen goed*

De Johanneskerk in Sittard heeft contacten in de hele regio, ook in de euregio. Toen vanuit Aken een oproep kwam voor breigaren voor het 'Strickcafe' werd er direct actie ondernomen. In een mum van tijd hadden diakenen Hennie Prins en Joke van der Steen een paar grote tassen beigaren verzameld. Samen gingen ze naar Aken waar ze kennis maakten met het breicafé. Ze zagen hoe eenvoudig, maar ook hoe zinvol deze activiteit is. "Samen breien voor een ander is niet alleen heel erg leuk, het is ook eenvoudig te organiseren en brengt mensen bij elkaar. Daarmee heeft het ook een grote diaconale waarde." Ze hoefden er niet lang over na te denken. In december 2016 ging ook in Sittard een breicafé van start.

Op deze zonnige woensdagmiddag in maart tikken de breinaalden al intensief in de Johanneskerk. Vanaf de straat gezien, ziet het er ook heel gezellig uit. Er wordt veel gepraat met elkaar, over allerlei onderwerpen. "Dit is echt een leuk onderdeel van onze diaconie," vertelt Joke van der Steen. "Mensen vinden het fijn om concreet ergens mee bezig te zijn."

Als je bezig bent, maak je makkelijker contact met elkaar.” “We bereiken hiermee ook mensen van buiten onze gemeenschap,” vult Hennie Prins aan. “Als je mensen in je omgeving kent die graag breien dan is het heel makkelijk om hen te vragen mee te gaan naar het breicafé en dat gebeurt dus ook.”

‘Dit is echt een leuk onderdeel van onze diaconie.

Mensen vinden het fijn om concreet ergens mee bezig te zijn. Als je bezig bent, maak je makkelijker contact met elkaar.’

Breien met een doel

Er wordt gebreid met een duidelijk doel. Joke van der Steen: “Het Strickcafe in Aken heeft via Amnesty International contact met een project voor Roma kinderen in Bulgarije. Die kinderen leven in grote armoede en hebben nauwelijks genoeg kleding om zich te kleden tegen de bittere kou in de winter. Voor die kinderen hebben we de afgelopen twee maanden gebreid. Mutsen, sjaals, sokken, truien, lapjes om babydekentjes mee te maken. Een paar weken geleden hebben we de hele opbrengst naar Aken gebracht.” Er is ook alweer een nieuw breiproject: kinderen in vluchtelingenkampen in Iran.

Mutsjes levensreddend

Als diakenen zijn Joke en Hennie verantwoordelijk voor de diaconie binnen de protestantse gemeente Sittard-Grevenbicht. Ze worden in principe benoemd voor vier jaar en dan nemen anderen het over. “Dat is om te voorkomen dat je overbelast raakt en bovendien is het een manier om steeds weer te vernieuwen,” vertelt Hennie.

Het breicafé past heel goed in hun visie op diaconie: ontmoeting, verbinding van mensen die elkaar anders misschien niet zouden ontmoeten; een plek om deel uit te maken van de samenleving op een eenvoudige manier om bijvoorbeeld vereenzaming tegengaan. “Heel belangrijk in deze tijd. Bovendien geeft het de deelnemers veel voldoening om iets voor een ander te doen.

‘Het breicafé past heel goed in de visie op diaconie: ontmoeting, verbinding van mensen die elkaar anders misschien niet zouden ontmoeten; een plek om deel uit te maken van de samenleving op een eenvoudige manier om bijvoorbeeld vereenzaming tegengaan.’

Als je dan bedenkt dat een mutsje levensreddend kan zijn voor een baby, dan weet je dat je echt van betekenis kunt zijn."

Iedereen kan meedoen

De deelnemers aan het breicafe zijn heel divers. Ook Hennie en Joke breien dapper door tijdens het gesprek. Hennie: "Breien en handwerken is weer helemaal in, dat merken we ook. Veel mensen zijn er mee bezig. Mijn kleinzonen kunnen nu ook breien! We hebben hier heel ervaren breisters die echt heel goed zijn. Erg leuk om dan weer van elkaar te leren." "Ik had al een hele tijd niet meer gebreid," vertelt Joke. "Ik heb het weer helemaal opgepakt en het is echt heerlijk om te doen.

Het gaat natuurlijk niet alleen om het breien, maar ook om het onderling contact. Joke: "Onze geloofsgemeenschap is een fijne ontmoetings-

'We maken verbinding met de nood in de wereld via de projecten waar we voor breien. In de toekomst kunnen we ook zelf breiprojecten gaan bedenken om de verbinding mogelijk nog directer te maken.'

plek. Dat blijkt ook hier in het breicafé. Vanuit die ontmoetingsplek willen we van betekenis zijn voor een ander. Dat is voor ieder mens belangrijk. We werken samen aan iets dat zinvol is. Dit is een diaconale activiteit die veel mensen aanspreekt. Vaak mensen die niet zoveel hebben met bestuurlijke taken. Ze kunnen zo heel concreet van betekenis zijn.

Mensen zijn ook echt betrokken bij de kinderen voor wie we breien. Ze willen weten hoe hun situatie is en wat ze nodig hebben.

Ook daar besteden we aandacht aan. Bovendien praten we heel gemakkelijk met elkaar en delen we onze zorgen en onze vreugde. Ook dat is belangrijk. Laatst had een deelnemster een parkeerbon gekregen terwijl ze hier aan het breien was. Dan wordt er spontaan met de pet rond gegaan en betalen we dat samen."

Kracht van verbondenheid

Het mag duidelijk zijn dat dit project op vele manieren zorgt voor verbondenheid. Hennie: "Het project is om te beginnen tot stand gekomen dankzij onze euregionale verbondenheid. De geloofsgemeenschap in Aken heeft ons op dit spoor gezet. Via het breicafé maken mensen verbinding met elkaar, het zorgt ook voor nieuwe ontmoetingen tussen mensen. We maken verbinding met de nood in de wereld via de projecten waar we voor breien. In de toekomst kunnen we ook zelf breiprojecten gaan bedenken om de verbinding mogelijk nog directer te maken. En natuurlijk zijn we ook hier in de regio verbonden met andere organisaties en geloofsgemeenschappen. Misschien dat we ook hen bij dit project kunnen betrekken."

Het mag duidelijk zijn dat een op het eerste oog eenvoudige activiteit als breien van grote betekenis kan zijn. Zowel binnen als buiten de geloofsgemeenschap. Hennie en Joke hebben tot slot nog een goed advies: "Brei er maar een mooi verhaal van, dan haken wij er met plezier nog een randje omheen..."

iINFO

Joke van der Steen
046 - 45 84 618
vander_steen@zonnet.nl

7. CONSUMINDERHUIS LANDGRAAF

Bittere noodzaak in samenleving van overvloed

Het Consuinderhuis in Landgraaf kent inmiddels een lange geschiedenis. Ruim 10 jaar geleden hield Annemiek van Deursen, grote kracht achter het Consuinderhuis, zich al bezig met de vraag hoe minima, voor wie elke maand een week te lang duurt, die week steeds weer moesten overbruggen. Aan de andere kant zag zij de vele reclames waarin mensen worden aangezet tot kopen. Waarin ouders opgeroepen worden hun kinderen een beter leven te geven door verwennerijen. Het kopen van merkkleding, de nieuwste mobiele telefoons en een breedbeeld-tv lijkt de norm te zijn. Als je mee kunt doen, dan hoor je erbij! En als er geen geld is, dan is er altijd nog de mogelijkheid om te lenen.

Annemiek van Deursen zag ook dat de tijden voor veel mensen in haar omgeving slechter werden. "Verlies van een baan leidde vaak absoluut niet tot een nieuwe werkplek elders. Maar naast het verlies van werk zijn er legio andere oorzaken te benoemen waardoor mensen in problemen komen: tweeverdieners met een hoge hypotheek en één baan valt weg; een relatie wordt beëindigd of een partner overlijdt, met als gevolg verkoop van het huis met een restschuld. Of de hoge huur die niet meer is op te brengen in je eentje. Als je dan te lang hebt gewacht en de keukenkastjes zijn leeg, dan is de weg naar hulp moeilijk. Waar moet je zijn om concrete hulp te krijgen, zonder dat je je hele hebben en houden op tafel moet leggen. Je verhaal van ellende en zorgen wordt door een vreemde aangehoord, in dossiers gestopt zonder dat je daadwerkelijk hulp krijgt. En ondertussen stapelen de problemen zich op. Hoe moet je dan verder als je radeloos en vol schaamte bent?"

*'Als je dan te lang hebt gewacht
en de keukenkastjes zijn leeg,
dan is de weg naar hulp moeilijk.
Waar moet je zijn om concrete
hulp te krijgen, zonder dat je je
hele hebben en houden op tafel
moet leggen.'*

Torenhoge schulden

Annemiek zag menigeen zo de bijstand inrollen met torenhoge schulden. "Vaak wisten mensen niet met die nieuwe en pijnlijke situatie om te

gaan. Ze wisten niet goed de tering naar de nering te zetten, zuiniger te leven in een maatschappij waarin je dag-in-dag-uit wordt verleid door de vele reclames om maar zoveel mogelijk te kopen. Daar heb je immers recht op! Terwijl mensen in hun veranderde leven juist een andere omslag moeten maken. Moeten leren budgetteren en zicht krijgen en houden op hun inkomsten en uitgaven.” Ze ging op zoek naar oplossingen voor de problemen waar zoveel mensen in die crisisjaren tegenaan liepen. Hoe kunnen mensen leren om te consumeren, leren om grip op geld en leven te krijgen. Om zuiniger te zijn. En dan niet alleen omdat het goed is voor de eigen portemonnee, maar ook voor de gezondheid en het milieu.

De eerste consuminderkring

Eind 2006 startte zij vanuit haar eigen huis een consuminderkring. In die eerste kring zaten volgende mensen die graag wilde consumeren. “Deze mensen deden dat echter vanuit overtuiging en hoorden eigenlijk niet tot de doelgroep

waar consumeren juist belangrijk voor was. Mensen in stille armoede en met schulden door wel of niet verwijtbare schuld.” In samenwerking met de welzijnsorganisatie WELSUN (gemeentelijke sociale dienst Landgraaf) zaten in de tweede en volgende groepen wel mensen uit de beoogde doelgroep. Het huis van Annemiek van Deursen werd een plek van ontmoeting. Maar ook een plek waar mensen bruikbare spullen kwamen brengen en anderen dankbaar deze spullen meenamen.

‘Hoe kunnen mensen leren om te consumeren, leren om grip op geld en leven te krijgen. Om zuiniger te zijn. En dan niet alleen omdat het goed is voor de eigen portemonnee, maar ook voor de gezondheid en het milieu.’

Deeleconomie

De deeleconomie in het klein kreeg vorm in een gewone huiskamer in Landgraaf. Maar al snel werd deze huiskamer te klein. Met hulp van een woningbouwvereniging kwam er een groter pand en was het eerste Consuminderhuis in Nederland een feit. Op deze nieuwe plek groeide het gedachtengoed verder en is het momenteel niet meer weg te denken uit onze samenleving. Onder vele namen zien we dat in allerlei dorpen en steden deze deeleconomie vorm heeft gekregen. Op de ene plek heet het een weggeefwinkel, op de andere een ruilwinkel. Maar voor alle plekken is de filosofie vaak hetzelfde: je moet iets doen voor wat je krijgt. Voor wat hoort wat! Er worden wel degelijk tegenprestaties gevraagd. Annemiek van Deursen: "Degene die spullen no-

dig heeft en krijgt, wordt gevraagd deel te nemen aan een consuminderkring en/of vrijwilliger te worden. Elke vrijwilliger of kringlid krijgt via WELSUN een pasje waarmee hij of zij spullen die in het huis aanwezig zijn, naar behoefte gratis mee kan nemen. Alles is gratis maar niet voor niets. Op die manier, zo is de gedachte, leren ze meer te doen met minder geld. We leren mensen hoe ze zelf wasmiddel kunnen maken en in kookworkshops hoe je basisvoedsel klaar kunt maken. Hoe makkelijk is het niet om zelf je kleding te verven en groenten te telen in eigen tuin of volkstuin. In feite geven we niet alleen een tafel, stoel, bed en voedsel, maar ook de vaardigheden om te werken aan je eigenwaarde. Om weer trots te zijn op jezelf om wat je zelf doet. Iedereen - hoe oud of ziek ook - kan nog wel iets doen. En door elkaar te ondersteunen zijn we sterk."

'Alles is gratis maar niet voor niets. Op die manier, zo is de gedachte, leren ze meer te doen met minder geld.'

Consuminderhuizen

Inmiddels zijn er in veel steden al verschillende vormen van consuminderhuizen aanwezig. Maar eigenlijk zou in elke stad en/of dorp in Nederland een consuminderhuis moeten staan. Een huis waar mensen overvloedige spullen heen kunnen brengen, waar mensen die het minder hebben dan gebruik van kunnen maken. Waar we samen leren meer te doen met minder. In Parkstad is

het tweede consuminderhuis al een feit. Daarmee wordt het gedachtengoed van de pioniers van weleer doorgegeven en voortgezet op een nieuwe plek. Begin maar bij het begin, leer zelf consuminderen, dat is de lijfgedachte die terug te vinden is in een heus draaiboek. "Een draaiboek voor nieuwe consuminderkringen om zo mensen op te leiden en nieuwe kringen in het land vorm te geven. Belangrijk is dat mensen die deelgenomen hebben aan een consuminderkring de opgedane leerstof in de praktijk brengen, maar vooral ook doorgeven aan anderen, aan hun kinderen. Zodat de nieuwe generatie zich straks gelukkig los kan koppelen van geld en bezittingen. De oplossing voor financiële problemen ligt vaak niet in het maar blijven geven en krijgen, maar juist in het leren hoe je de problemen kunt voorkomen, zodat je aan je kinderen kunt laten zien hoe het beter kan. Hoe mooi is het niet als je aan het einde van de maand nog een euro over hebt en niet een week!"

9. DE HERBERG VENRAY

*Je bent welkom,
wij wachten op jou!*

Het parochiehuis van de Paterskerk in Venray verandert drie keer per jaar in een gast-vrije herberg waar iedereen welkom is. Deze herberg is geopend op bijzondere dagen, namelijk Eerste Kerstdag en Eerste Paasdag. Daarnaast in combinatie met een tuinfeest bij de afsluiting van de 'Samen Kerk avonden'. Dan wordt er samen gegeten en gevierd. Het bijzondere van dit initiatief is dat de maaltijd wordt aangeboden op de feestdagen zelf. Een Kerstdiner aanbieden aan eenzame of minderbedeelde mensen gebeurt vaker, maar vindt meestal plaats voorafgaand aan de dag zelf. Juist op Eerste Kerstdag zelf hebben deze mensen vaak het gevoel dat er ook voor hen geen plaats is in de herberg. Deze herberg is anders, hij is juist geopend om hen op deze dagen van harte welkom te heten en te laten merken dat zij er ook bij horen.

Tinie Claessens en Netty en Johan van Reenen ontmoetten elkaar drie jaar geleden bij de oprichting van de Franciscusgroep in Venray. Het klikte meteen tussen hen drieën. Alle drie wilden ze graag naar de mensen toe. Het zijn doeners. Of iets werkt of niet, ervaren zij het liefst in de praktijk door gewoon te beginnen. Netty is kok en eten voor mensen klaarmaken deden zij en haar man Johan al graag. Deze passie voor koken liet zich heel goed combineren met zich inzetten voor anderen. Tinie is een bewogen diaconaal medewerker, die graag direct contact met mensen wil hebben. Het idee voor De Herberg was dan ook snel geboren. Op Eerste Kerstdag wilden zij een diner gaan organiseren voor mensen die alleen moesten eten of niet voldoende geld hadden voor een Kerstdiner. Anderen zouden ook welkom zijn. Hun eigen gezinsdiner stelden

ze, gesteund door hun familie, met liefde uit tot Tweede Kerstdag. Ze zijn heel wervend in hun omgeving gaan kijken en voorzichtig mensen gaan benaderen. Ze hebben doorgezet ondanks dat ze in het begin veel goed bedoelde negatieve adviezen kregen zoals 'het gaat jullie nooit lukken' en 'dit krijgen jullie nooit gefinancierd'. Daardoor nam de vastberadenheid bij hen alleen maar toe. En het is gelukt! Begonnen vanuit de Franciscusgroep is De Herberg nu sinds 1 jaar zelfstandig.

Doelgroep

Hun onderliggende doel is om aan de basis een netwerk te vormen en de geloofsgemeenschap

zichtbaar te maken. Zoals ze zeggen “Wij zijn als kerk de laatste plek waar wel plek is. Vandaar ook de bewuste keuze voor Eerste Kerstdag en Eerste Paasdag. Dat zijn voor de mensen die wij voor ogen hadden belangrijke dagen. Onze doelgroep bestaat uit mensen die anders alleen zijn op deze dagen en mensen die zich geen diner kunnen veroorloven. Daarnaast zijn anderen zoals mantelzorgers, de buurvrouw, mensen die het gezellig vinden om op deze dagen met meer mensen aan tafel te zitten, wie zich ook aangesproken voelt door het idee, van harte welkom.” Een statushouder uit Iran behoort tot de vaste deelnemers. Afgelopen Kerst waren er ook asielzoekers uit het AZC Blitterswijk te gast. Het is ondertussen een internationaal gezelschap. Tijdens de maaltijd moet het eigenlijk niet te merken zijn hoe iemand er gekomen is.

‘Wij zijn als kerk de laatste plek waar wel plek is. Vandaar ook de bewuste keuze voor Eerste Kerstdag en Eerste Paasdag. Dat zijn voor de mensen die wij voor ogen hadden belangrijke dagen.’

Aanpak

Ze hebben flyers gemaakt en verspreid en er veel over verteld. “We hadden verwacht dat de kerkvrijwilligers namen van mensen zouden aandragen die in aanmerking zouden komen voor het diner. Dit gebeurde helaas niet, wel is er verandering te merken. Er zijn artikelen gepubliceerd in lokale bladen en in De Schakel. Dat leverde wel meer mensen op die wat wilden doen, maar geen aanmeldingen voor het diner. We hebben ook een keer een briefje in de pakketten van de Voedselbank gedaan.” Bij de eerste keer, Kerst in 2014, hadden ze geen idee hoeveel mensen er zouden komen. “Voor

ons gold, al hebben we maar twee mensen die we op zo’n dag blij kunnen maken, dan is het voor ons geslaagd. Er kwamen er wel tien keer zoveel. De flyers en vooral mond-tot-mond reclame hadden toch gewerkt.” Inmiddels nemen er tussen de 30-40 personen deel aan de maaltijden in De Herberg.

De maaltijden

Netty stelt een menu samen aan de hand van wat ze ontvangen aan ingrediënten. “Met Kerst een 4-gangen diner, met Pasen een brunch en bij het tuinfeest lekkere hapjes. Drie jaar geleden hebben we bij de start supermarkten benaderd. De Plus in Venray reageerde heel positief en daar krijgen we nog steeds korting op de inkoop die we voor de maaltijden doen. Het kan ook zijn dat mensen soep maken en meebrenge. Verder is er een vrijwillige bijdrage pot voor de dekking van de kosten. Daar zijn grote en kleine bedragen in terug te vinden. Het is heel mooi om te ervaren dat deelnemers naar draagkracht willen bijdragen om deze maaltijden mogelijk te blijven maken. Ook is het voorgekomen dat we een envelopje met een anonieme donatie in de brievenbus vonden. Verder zijn er vrijwilligers die vervoer voor de deelnemers aanbieden.” Toon, de man van Tinie ontvangt de mensen heel vriendelijk aan de deur. “Het komt voor dat nieuwelingen zenuwachtig aankomen, maar als ze de drempel over zijn, merken ze dat er geen drempel is. Er worden geen vragen gesteld, de bedoeling is dat deze herberg voelt als een veilige plaats. We bieden warmte, respect en geborgenheid.”

De maaltijd begint om 13:00 uur en duurt tot 16:30 uur. Het is ook mogelijk om na de mis van 11:00 uur te blijven tot de maaltijd begint. Er is bewust voor gekozen deze diners in de middag te houden.

Het bezoekersaantal is nu het maximale aantal dat op deze locatie kan worden gefaciliteerd. De keuken is niet echt geschikt om voor zo’n grote groep te koken en dat vraagt dan ook de nodige voorbereiding. Er is weleens gekeken naar een andere locatie, maar ze willen toch het liefst met

de Herberg zichtbaar bij de kerk horen. Er zijn vrijwilligers die de tafelschikking doen en tafelvorsing maken. Ook is er iemand die muziek maakt. Bij de maaltijd zijn een of meerdere geestelijken aanwezig, waarbij een van hen een verhaal leest tijdens de maaltijd.

Tinie, Toon, Netty en Johan zitten zelf ook aan tafel. "We merken dat het op deze manier voor onze tafelgenoten gemakkelijker is om dingen te vertellen. We eten echt samen. Het is de bedoeling om een grote laagdrempelige huiskamer te vormen. Op deze manier scheppen we de voorwaarden en de mensen vullen het zelf in. Er komen mensen van allerlei pluimage, er zijn geen rangen of standen. Het is een soort Hof van Eden. De mensen blijven na het eten dan ook vaak zitten."

'Het komt voor dat nieuwelingen zenuwachtig aankomen, maar als ze de drempel over zijn, merken ze dat er geen drempel is. Er worden geen vragen gesteld, de bedoeling is dat deze herberg voelt als een veilige plaats. We bieden warmte, respect en geborgenheid.'

wel gezellige maaltijden gehad. Het is mooi om mensen te zien babbelen en het gezellig te zien hebben."

'Er zijn mensen die elkaar hier hebben leren kennen en contact houden. Het vergroot het sociale netwerk van de deelnemers. Dit kan nog verder groeien.'

Voor Netty, Johan en Tinie is hun geloof iets heel waardevols. Ze voelen van binnen de aandrang om aan de slag te gaan en zijn dat gaan doen. Door hun geloof durfden ze vanuit idealisme te beginnen. Ze hebben ondertussen ervaren dat er dan vanzelf van alles op je pad komt. "Het organiseren van deze maaltijden voelt niet als opoffering. Het is af en toe frustrerend om te voelen dat we alleen het topje van de ijsberg bereiken. We weten echter ook dat het om het kleine gaat. Het kost heel veel energie om het te organiseren, we krijgen er ook heel veel energie voor terug."

Kracht van verbondenheid naar de toekomst

Leuke en mooie ervaringen

"Eén van de deelnemers vertelde na de eerste keer dat dit voor het eerst in 20 jaar was dat hij weer echt een Kerstdiner had gehad. De jaren daarvoor smeerde hij een boterham, at deze op en ging daarna naar buiten en keek dan naar anderen die binnen samen aan het Kerstdiner zaten. Deze gast was de afgelopen keren weer van de partij. Er kwamen ook twee zussen van 90 die graag weer eens met meer mensen samen wilden eten met Kerst. Ook zijn er gasten die het fijn vinden dat ze op deze manier niet altijd de kinderen hoeven te belasten. En dan is er nog een gast die hoopt op deze manier een vrouw te vinden, maar dat is nog niet gelukt. Hij heeft

Doordat er nu meerdere maaltijden zijn geweest, is er een vaste groep ontstaan. Tinie, Netty en Johan zien dat deze mensen nu ook andere mensen meenemen. "Er zijn mensen die elkaar hier hebben leren kennen en contact houden. Het vergroot het sociale netwerk van de deelnemers. Dit kan nog verder groeien. Mensen komen elkaar tegen in Venray en hebben dan even contact. Omdat er veel deelnemers zijn die aangeven te denken dat niemand op ze zit te wachten, is het voor hen extra bijzonder om nu bij een groep te horen. Er zijn mensen die op ze zitten te wachten en contact opnemen als ze worden gemist. In meerdere opzichten een voedzame maaltijd voor de deelnemers. De Herberg is en blijft geopend, wees welkom!"

De Herberg

Samen aan tafel

iNFO

Tinie Claessens
0478 - 57 14 25
tinie.claessens@home.nl

10. LEIF EN LEID OVERHOVEN

*Wat heb je aan een gebouw
zonder mensen?*

Ingrid Ruigt zit al vanaf 2000 in het Kerkbestuur van de parochie Overhoven. Toen 5 jaar geleden de parochie aansloot bij de cluster van de binnenstadparochies trad ze ook toe tot het clusterbestuur om Overhoven daar te vertegenwoordigen. “Elke vergadering opnieuw gaat het over stenen en gebouwen, over priestertekort en over geldtekort. En ook hier in de wijk is de vraag steeds ‘wat als de kerk sluit?’ Maar het gaat er om dat we oog hebben voor elkaar. Daar moeten we het over hebben. Hoe kunnen we ons in de wijk laten zien als kerk. Wat heb je aan een gebouw als er geen mensen komen?” Samen met haar man Dolf nam ze daarom een jaar geleden het initiatief voor het project ‘Leif en leid Overhoven’. Centrale vraag: hoe kunnen we hier in de wijk van betekenis zijn!

Voor iedereen in de wijk

Deze groep is weliswaar vanuit de kerk geboren, maar richt zich niet alleen op parochianen. Dolf Ruigt: “We willen er zijn voor iedereen in de wijk, en vooral voor de mensen die steun nodig hebben. We richten ons op ouderen, maar we willen ook de betrokkenheid in zijn algemeenheid verbeteren, de jeugd ondersteunen en betrekken bij de gemeenschap en vanzelfsprekend mensen in nood of mensen met problemen ondersteunen. Dat zijn onze pijlers.” De volgende stap is dan het bedenken van manieren om deze groepen te bereiken. Ingrid Ruigt: “Op basis van de parochieadministratie en via facebook zijn we begonnen met het opsporen van mensen vanaf 50 jaar die een kroonjaar hebben. Daar willen we aandacht aan besteden in de vorm van een

kaartje of een bezoekje. Zo maken we contact en kunnen we ook zien hoe het met mensen gaat. Misschien zijn er mensen ziek of hebben ze hulp nodig, daar zijn we alert op. Als het wenselijk is, informeren we ook de kerk dat een bezoekje vanuit die hoek op prijs wordt gesteld.”

Om activiteiten te kunnen opzetten, is ook geld nodig. Dolf Ruigt: “In Overhoven hebben we enkele jaren geleden het initiatief ‘Overhoven luidt de Noodklok’ gehad. Dat was een groot gebeuren om geld in te zamelen voor het behoud van de kerk. De stichting die dit organiseerde en een slapende stichting was, hebben we overgenomen en nieuw leven ingeblazen. Ook de toenmalige voorzitter, dhr. Theo Hanssen doet nu weer mee. Er zat ook nog wat geld in dat we konden gebruiken voor de eerste onkosten.”

Zoekende

De 'Leif en leid' Stichting wil graag van betekenis zijn voor mensen en helpen waar het nodig is. Toch klinkt dat eenvoudiger dan het in de praktijk is. "We zijn daarin echt nog zoekende. Hoe vind je mensen die echt hulp nodig hebben en die hulp ook op prijs stellen. Dat vraagt een zorgvuldige en behoedzame aanpak. Zo vertellen mensen van de KBO dat ze verschillende activiteiten hebben voor eenzame mensen. Iedereen weet dat er veel eenzame mensen zijn, maar toch meldt zich niemand. Eenzaamheid is nog steeds een groot taboe. Eind 2016 hebben we een inzameling gehouden in de parochie om Kerstpakketten te maken voor mensen van wie wij dachten dat ze wel een hart onder de riem kunnen gebruiken. Het vertrekpunt daarbij was het bieden van warmte en aandacht. We hebben daarom geen pure voedselpakketten gemaakt, maar juist pakketten die wat gezelligheid moesten brengen. Daar kregen we commentaar op.

'We willen er zijn voor iedereen in de wijk, en vooral voor de mensen die steun nodig hebben. We richten ons op ouderen, maar we willen ook de betrokkenheid in zijn algemeenheid verbeteren, de jeugd ondersteunen en betrekken bij de gemeenschap en vanzelfsprekend mensen in nood of mensen met problemen ondersteunen. Dat zijn onze pijlers.'

Dat je mensen uit privacy oogpunt niet zomaar wat mag gaan brengen, maar hier wisten we op een gepaste manier mee om te gaan.

We willen laten zien dat we er voor elkaar zijn op allerlei gebied. Gelukkig waren er ook genoeg mensen die mee wilden helpen. Uiteindelijk hebben we 37 pakketten gemaakt en aangeboden. De reacties van de mensen die een pakket mochten ontvangen, waren erg positief.”

veel aandacht voor de jeugd.” Op het gebied van jeugd is ook de voormalige voorzitter Theo Hanssen actief. “Hij is een gepensioneerde leerkracht en gaat binnenkort scholen bezoeken. Daar gaat hij met leerlingen in gesprek over allerlei onderwerpen. Hij wil hen zo betrekken bij de wijk en hen laten zien dat er meer is tussen hemel en aarde. Echt een geweldig initiatief.”

Kerk bestaat 85 jaar

Ingrid en Dolf Ruigt laten zich niet uit het veld slaan. “We hebben samen met onze groep vrijwilligers, al verschillende activiteiten georganiseerd zoals Kerststukjes maken, enkele keren een boekenbeurs en een dierenzegening gehouden, vlaaien en wafels gebakken. Steeds zoeken we naar manieren om mensen in de wijk bij elkaar te brengen en elkaar te ontmoeten.” De aandacht richt zich nu op 25 juni. “Dan bestaat de kerk 85 jaar en organiseren we een groot feest. Een feest van ontmoeting voor iedereen. Er is een dankviering voor de communicanten, de koren hebben al toegezegd en we vieren ook feest buiten de kerk met een springkussen en

‘We zijn daarin echt nog zoekende. Hoe vind je mensen die echt hulp nodig hebben en die hulp ook op prijs stellen. Dat vraagt een zorgvuldige en behoedzame aanpak.’

Verbondenheid

Ingrid en Dolf Ruigt zijn geen mensen die dit werk uit verveling doen. Ingrid werkt part time in een tandartsenpraktijk en Dolf werkt bijna fulltime bij een technisch bedrijf. “We doen dit voor anderen ook al gaat dat lang niet altijd vanzelf. Maar als je iemand op straat tegen komt en spontaan een praatje kunt maken, dan doet dat je toch goed. Dat geeft dan weer nieuwe energie.” Ze gaan ook stug door om de ‘Leif en leidgroep’ te verankeren in de wijk. “We zoeken contact met verenigingen zoals de KBO, de carnavalsvereniging en de voetbalclub. Ook kijken we buiten de wijk wat we van anderen kunnen leren. Daarom zijn we ook aangemeld voor de Dr. Poelsprijs. Kijken naar andere diaconale projecten in Limburg, hoe pakken zij het aan, hoe maken zij contact met mensen? Daar zijn we echt benieuwd naar.

Ook naar het kerkbestuur toe blijven we actief. Steeds in gesprek gaan over wat we kunnen doen voor de mensen. Samen een plan maken hoe we van betekenis kunnen zijn. We willen zorgen voor verbondenheid hier in de wijk, zodat we een hechte gemeenschap blijven. Ook als de kerk onverhoopt dicht zou gaan.

‘We kijken ook naar andere diaconale projecten in Limburg, hoe pakken zij het aan, hoe maken zij contact met mensen? Daar zijn we echt benieuwd naar.’

10. STICHTING RUGGESTEUN VAN DE SACRAMENTS BASILIEK MEERSSEN

Achter de voordeur

Als er iemand bij mevrouw Nijsten-Alken aanbelt, gaat de deur vaak maar open op een kier. De deur kan vaak ook niet verder open. Achter de voordeur staan dan namelijk voedselpakketten klaar voor mensen. Het is tekenend voor hoe zij begaan is met het initiatief Ruggesteun. Mevrouw Nijsten zet zich al tientallen jaren in voor mensen die -om wat voor reden dan ook - extra steun nodig hebben. Ze was ook vele jaren bestuurslid van de Zonnebloem en maakte in de parochie deel uit van de werkgroep ziekenapostolaat.

Tijdens de vergaderingen van de werkgroep ziekenapostolaat in het parochiehuis zag ze regelmatig mensen voorbij lopen op weg naar de pastorie. Soms zigeuners, een andere keer arme mensen uit Meerssen. Op een dag sprak ze er de toenmalige pastoor op aan en vroeg hem rechtstreeks 'Geef U hen geld?' Zonder zijn antwoord af te wachten antwoordde ze zelf resoluut 'Doe dat niet! Maak liever tegood bonnetjes

voor de supermarkt of de friettent zodat ze daar etenswaar kunnen kopen.' Dit was de start van het project Ruggesteun. Samen met enkele dames is ze gaan zoeken naar een manier om mensen letterlijk een steuntje in de rug te geven. De naam voor het initiatief was daarom vanaf het begin duidelijk: Ruggesteun. Voor mevrouw Nijsten is dit project heel belangrijk om te laten zien waar

de kerk voor staat. De officiële naam is dan ook stichting Ruggesteun van de Basiliek H. Bartholomeus. Zo'n positief project raakt alle mensen, zowel zij die kerkbetrokken zijn als mensen die wat verder van de kerk af staan.

'Voor mevrouw Nijsten is dit project heel belangrijk om te laten zien waar de kerk voor staat.'

Continu geld tekort

Ruggesteun verstrekt wekelijks ongeveer 30 voedselpakketten aan mensen die net buiten de criteria vallen om gebruik te mogen maken van de voedselbank. Deze mensen hebben soms maar twee of drie tientjes per week meer te besteden dan mensen die wel bij de voedselbank terecht kunnen. Voor een alleenstaande moeder met drie kinderen betekent dat continu geld te kort. Tegenwoordig kun je snel en vaak onverwacht in de schulden terecht komen, bijvoorbeeld als je na een scheiding je huis moet verkopen en met een grote restschuld blijft zitten. Of als je je baan verliest en de vaste lasten niet

meer kunt betalen. Sinds enkele jaren kloppen ook vluchtelingen aan. Als deze mensen een status hebben en een huis toegewezen krijgen moeten ze het met de uitkering die ze ontvangen zien te rooien. Voor velen een onmogelijke zaak. Zij zijn hier met enkele schamele bezittingen aangekomen en moeten nu een huis inrichten. Ze staan dan ook voor andere grote uitgaven om hun huishouden in Nederland op poten te zetten. Naast de wekelijkse voedselpakketten zijn er ook speciale kerst- en paaspakketten. Elke keer worden ongeveer 70 gezinnen verrast met een tas vol lekkers om die dagen feestelijk te kunnen vieren.

Ondernemers kennen haar

Mevrouw Nijsten is bij veel ondernemers in Meerssen bekend. Als ze met je in gesprek gaat over het werk van Ruggesteun, dan kun je bijna niet anders dan een steentje bijdragen. Ze weet ook ondernemers in het hart te raken met de schrijnende verhalen over mensen die om hulp komen vragen. Dat overkwam ook de eigenaar van een nieuw filiaal van een supermarktketen in Bunde. Ter gelegenheid van de opening van zijn zaak riep hij mensen op geen bloemen te geven maar een financiële bijdrage voor Ruggesteun.

‘Door omstandigheden zijn ze in de schuldhulpverlening terecht gekomen. En het zijn vooral de kinderen die lijden onder deze situatie. En dat kan en mag niet.’

En net zoals in het gesprek met pastoor stelde mevrouw Nijsten de filiaalhouder voor het gedoende geld om te zetten in voedselpakketten. “Een win-win situatie” zegt ze glunderend. “De filiaalhouder vond het niet alleen een uitstekend idee maar begon ook mee te denken hoe hij met zijn winkel het project verder zou kunnen ondersteunen. Nu krijgt Ruggesteun wekelijks gratis producten die tegen de houdbaarheidsdatum aanzitten om de pakketten aan te vullen.”

Ook enkele echtparen met een groentetuin zorgen voor een win-win situatie. In de oogsttijd hebben ze te veel verse groenten om zelf op te kunnen eten. Daarom brengen ze die wekelijks naar Ruggesteun. Natuurlijk blijft dit initiatief ook niet onopgemerkt door de politiek. Zo werd Mevrouw Nijsten uitgenodigd om de gemeenteraad toe te spreken. Daar heeft zij vooral gevraagd om ‘aandacht voor deze mensen’.

Kinderen de dupe

De schrijnende situaties waarin vooral vrouwen met kinderen zitten, illustreert mevrouw Nijsten met vele voorbeelden. “Door omstandigheden zijn ze in de schuldhulpverlening terecht gekomen. En het zijn vooral de kinderen die lijden onder deze situatie. Zij kunnen aan het begin van het nieuwe schooljaar niet vertellen over een bezoek aan een pretpark of dierentuin. Ze kunnen vaak ook niet mee doen met de activiteiten buiten schooltijd. En dat kan en mag niet.” Creatief als zij is, krijgt ze het steeds weer op wonderbaarlijke wijze voor elkaar mensen te interesseren voor Ruggesteun. Zoals een zakenman die haar uitnodigt om haar verhaal te vertellen tijdens een bijeenkomst met andere zakenmensen. Het mooie bedrag dat deze men-

sen bij elkaar brengen wordt besteed aan een leuke vakantie activiteit voor kinderen met hun ouders. “In dat gezelschap van zakenmensen zat ook een Duitse mevrouw die spontaan een treekaartjes voor de dierentuin in Aken schonk.” Het zijn werkelijk hartverwarmende reacties. Contact leggen, aandacht geven, adviseren, organiseren en samenwerken zijn woorden die mevrouw Nijsten kenmerken. Echter haar grootste talent is wel het snel en hartelijk contact maken met mensen. Mevrouw Nijsten straalt dat uit. Zelf benadrukt ze het belang van samenwerken. Je kunt dit niet in je eentje doen. Het werk van Ruggesteun wordt door veel mensen gedragen. “De echte dragers zijn de veertien vrijwilligers die zich elke week inzetten. Ze zijn dan te vinden in ‘het lokaal’ van de woningstichting. Ieder heeft z’n taak. De een gaat de vers producten kopen, een ander maakt de pakketten”, legt ze uit.

Fietsenproject

Ruggesteun deelt niet alleen voedsel uit, er is ook een kledingafdeling, waar mensen 5 stuks kleding kunnen uitzoeken. En voor kinderen is er een speciale afdeling met speelgoed. Een ander belangrijk onderdeel is het fietsenproject waar enkele vrijwilligers van drie oude fietsen een goede nieuwe fiets maken. Ruggesteun werkt daarbij nauw samen met Vluchtelingenwerk. Veel vluchtelingen hebben al via Ruggesteun een fiets gekregen. Niet alle vluchtelingen kunnen fietsen. Vandaar ook dat Ruggesteun fietsles geeft op het plein voor de kerk in Meerssen West.

Mevrouw Nijsten benadrukt dat iedereen zich met hart en ziel inzet. Vol ontroering spreekt ze over de alleenstaande minderjarige asielzoekers. “Jonge mensen vaak tussen de 16 - 18 jaar die moederziel alleen naar hier zijn gekomen. Regelmatig komen zij kijken of er iets van hun gading bij de kledingafdeling hangt. De kleine gesprekjes die er zijn, raken mij altijd diep. Iedereen die weer naar huis gaat krijgt van mij een hartelijke knuffel.” Die moederliefde deelt ze met mensen die dat hard nodig hebben. En dat ze het fijn vinden blijkt wel als ze vertelt dat veel vluchtelingkinderen haar oma of mama noemen. Die aandacht en liefde geven hen levenskracht.

Aow niet toereikend

Ook het lot van een oudere mevrouw heeft haar aangegrepen. "Zij heeft enkel een AOW uitkering. Haar kleinkinderen komen tussen de middag bij haar lunchen omdat hun moeder werkt. Helaas is haar AOW toelage niet berekend op hongerige kinderen die nog eens extra veel eten omdat boterhammen bij oma nou eenmaal lekkerder smaken dan thuis. Deze mevrouw moet de sneetjes tellen om de volgende dag zelf ook nog te kunnen eten. Als die mevrouw aanklopt om een brood, dan krijgt ze dat meteen, en dan stop ik er ook nog een lekkere pot pindakaas bij," aldus mevrouw Nijsten. Veel vrienden van mevrouw Nijsten ondersteunen het werk van Ruggesteun. Als ze vlak voor Kerst nog niet voldoende kerstpakketten heeft, belt ze hen op en binnen een mum van tijd heeft ze dan voldoende spullen om nog enkele pakketten te maken. Ook met carnaval was er een ludieke inzamelingsactie. Dertien winkels in Meerssen hadden hun etalage beschikbaar gesteld. En daar stonden dan een of meerdere prachtig verklede mensen heel stil, tot ze op een bepaald moment gingen bewegen. Als voorbeeld vertelt ze over een vrouw in een chique jurk die niet zou misstaan in het gezelschap van André Rieu. "Deze vrouw stond te strijken. Daarnaast stond een man met een heel kleine viool. Samen beeldden zij 'het strijkje' uit. Het bakje met geld waar kijkers een donatie in konden doen was voor het werk van Ruggesteun."

"Jonge mensen vaak tussen de 16 – 18 jaar die moederziel alleen naar hier zijn gekomen. De kleine gesprekjes die er zijn, raken mij altijd diep. Iedereen krijgt van mij een hartelijke knuffel."

Tot slot vertelt mevrouw Nijsten over de basisschoolkinderen die deelnemen aan het jeugdwerk in Rothem. "Zij voeren elk jaar actie om geld in te zamelen. Ze gaan van deur tot deur om lege plastic flessen op te halen en het statiegeld is voor Ruggesteun. Leerlingen van basisschool Gansbeek en het Stella Maris College zamelen de weken voor Kerstmis levensmiddelen in op

school. Ruggesteun kreeg meer dan 50 volle dozen en daar hebben vele gezinnen wekenlang van kunnen eten. Het mooie van deze acties is dat kinderen op deze manier leren, aandacht te hebben voor een ander en dat je je daarvoor kunt inzetten. Jong geleerd is oud gedaan!"

iNFO

Ruggesteun
043 - 36 43 388
n.decortis@kpnplanet.nl

11. BRUIDSJURK VOOR EEN ANDER

Say Yes to the Dress

Misschien herinnert u het zich de advertentie van Zeeman vorig jaar. Daarin werd een trouwjurk voor €30 aangeboden. Voor Nathalie Janssen, die een winkel in vintage kleding heeft, was dat de reden om er een blog voor haar klanten over te schrijven. Bij haar staan duurzaamheid en fairtrade hoog in het vaandel. Ze kon zich dan ook niet voorstellen dat deze Zeeman bruidsjurken daadwerkelijk ‘schone’ trouwjurken waren. Reacties en discussies volgden op Facebook. Er kwam uiteindelijk iets heel moois uit voort. Nathalie kreeg het idee om iets te doen met bruidsjurken voor vrouwen die financieel te krap zitten om zich een ‘schone’ trouwjurk van €200 of meer te kunnen veroorloven. Dit is namelijk de startprijs van de vintage trouwjurken in haar zaak. Om te kijken of haar idee weerklank zou vinden in Limburg heeft ze er meer bekendheid aan gegeven en is op zoek naar manieren om de doelgroep in Limburg te bereiken.

Waarom huurtrouwjurken voor minima? Nathalie vindt dat iedereen recht heeft op geluk. “Iedereen zou moeten kunnen trouwen en dit moeten kunnen vieren. Dat vieren kan ook gewoon thuis, het huwelijksfeest van mijn ouders werd ook in de huiskamer gevierd. Een mooie jurk hoort bij zo’n feestelijke dag, en is dan zeker geen overbodige luxe. Gevierd geluk is gedeeld geluk en zorgt voor een positief effect op alle mensen die in het vieren delen.”

Aanbod

Nathalie riep mensen op Facebook op om hun trouwjurk te doneren als ‘een trouwjurk voor een

ander’. Ze maakte hiervoor een eigen Facebook-pagina aan. De gedoneerde jurken kregen de naam van de schenker. “Mijn oproep op Facebook had effect. De Limburger pikte het initiatief op en interviewde mij. Deze publicatie zorgde voor een bredere bekendheid in Limburg van mijn initiatief. Ik heb inmiddels 37 gedoneerde trouwjurken met accessoires en ik heb zelfs even een stop moeten inlassen. Het past anders niet meer in mijn huis.” Stomerij De Orchidee, een familiebedrijf, vond het ook een heel leuk idee. Dit bedrijf steunt het initiatief met aangepaste prijzen voor het stomen van de jurken.

Fotografie is al aangeboden en er is ook een bloemist aangedragen die vast wel mee wil werken.

Doelgroep benaderen

Helemaal klaar voor de aanstaande bruiden zou je denken. Het blijkt in de praktijk echter lastig te zijn om de bruiden te vinden. Nathalie heeft verschillende ingangen geprobeerd. “Ik heb, voordat ik met de uitwerking van mijn idee begon, contact gezocht met de lokale kledingbank. Deze samenwerking is helaas niet gelukt. Er liggen flyers bij Emmaüs en Kringloopwinkel Het Goed. De Vincentiusvereniging heeft helaas niet gereageerd toen ik contact zocht. Verder is er de Facebookpagina die ik goed in de gaten houd.”

Nathalie zoekt nu andere manieren om haar doelgroep te bereiken. Ze wil bijvoorbeeld de regionale bladen ook nog benaderen. “Een artikel draagt hopelijk ook bij aan de bekendheid van dit initiatief.

Een tweedehands trouwjurk kopen gebeurt al vaker. Het huren van een trouwjurk is in Nederland

(nog) geen gebruikelijke gang van zaken, mogelijk werkt dit ook belemmerend. Maar dat weet ik pas als ik in contact kan komen met potentiële bruiden met een minimum inkomen en hen zelf kan vragen wat ze van mijn idee vinden.”

Welke bruid behoort tot de doelgroep

Nathalie is nog op zoek naar een passend systeem om te bepalen of een bruid in spé inderdaad tot de doelgroep behoort. In Roermond kunnen mensen in de bijstand een speciaal pasje krijgen. Dat had ze eerst als criterium benoemd. Dit geldt echter niet in alle gemeenten dus ze moest op zoek naar iets anders. Nu is het criterium dat de bruid en haar aanstaande allebei van een minimuminkomen moeten rondkomen en uit Limburg afkomstig moeten zijn. Verdere ideeën zijn ook hier welkom.

De kracht van verbondenheid

naar de toekomst

Nathalie heeft moeite met de wegwerpmatenschap: “het gaat ten koste van mens en milieu. Daar kan ik me echt boos over maken. Zelf draag ik bijvoorbeeld ook veel niet nieuwe kleding. De kledingkast van mijn zuinige oma, biedt nog mooie vintage kledingstukken. Ik ben opgevoed met de instelling dat kleding wordt vervangen als ze versleten is en dit past ook bij mij. Dan is het ook een logische stap naar trouwjurken die maar één keer zijn gedragen. Hergebruik van deze jurken past heel goed binnen het thema duurzaamheid. Het geeft verbondenheid tussen bruiden onderling. Het is mooi om te weten dat jouw trouwjurk een ander stel een mooie trouwdag kan bezorgen en daarmee hopelijk ook bijdraagt aan een goede start van hun huwelijk.”

Nathalie hoopt dat we in de toekomst teruggrijpen naar een samenleving waarin er meer onderlinge verbondenheid is. Zij beschouwt zichzelf als een kleine schakel in het geheel.

“Persoonlijk voel ik me verbonden met kleding in combinatie met duurzaamheid, daar ligt mijn passie. Als iedereen een klein stukje doet om die verbonden samenleving waar te maken wordt het weer een stukje mooier. In mijn jeugd dacht ik dat ik naar ontwikkelingslanden zou moeten gaan om zinvol invulling te geven aan mijn behoefte me in te zetten voor een duurzame en verbonden wereld. Inmiddels heb ik mogen ervaren dat je dat ook heel goed hier in je eigen omgeving kunt doen. Daar is ook genoeg werk te verzetten. Dat werkt het beste als je je eigen passie kunt combineren met vrijwilligerswerk.” Naast werken moet er in het leven ook tijd zijn om te feesten. Een trouwfeest om de verbondenheid te vieren van twee mensen, die samen zichtbaar de toekomst in willen gaan, leent zich daar uitstekend voor. Dus wanneer komt de bruid? Haar jurk wacht op haar, zeg maar ‘Yes to the Dress’!

Nathalie Janssen,
Kapelaanskamphof 9, 6049 LJ Herten
(bezoek alleen op afspraak)
info@namanama.nl, tel.: 06 25 40 34 30

12. STICHTING MENTORSCHAP LIMBURG

Verantwoordelijkheid nemen maar ook inhoud aan het leven toevoegen

Mentor zijn van iemand is een verantwoordelijke taak. Een mentor wordt benoemd door de rechtbank en verplicht zich ertoe de belangen van zijn of haar cliënt goed te behartigen. De cliënten kunnen mensen zijn met een verstandelijke beperking vanaf 18 jaar, psychiatrische patiënten, mensen met niet aangeboren hersenletsel en ouderen/dementerenden. De mentor wordt met name betrokken bij beslissingen rondom verzorging, verpleging, behandeling en begeleiding. Maar een mentor is ook een maatje, dat samen optrekt met zijn cliënt, weet wat hem of haar beweegt en niet afhaakt als het leven ingewikkelder wordt. “Onze mentoren lopen vaak ook het laatste stukje met iemand mee.”

Aan het woord is Lex van Wijk, coördinator van de Stichting Mentorschap Limburg. “De stichting is in 2010 opgericht en in 2011 zijn we daadwerkelijk van start gegaan. In 2013 zijn we samengegaan met Noord- en Midden-Limburg. Inmiddels hebben we ruim 100 vrijwilligers die samen mentor zijn voor zo’n 100 cliënten.” Het aantal vrijwilligers is nog steeds groeiende. “Morgenavond is de zesde en laatste cursusavond voor een nieuwe groep van 14 vrijwilligers,” vertelt Lex van Wijk, “en de volgende cursus staat alweer gepland. Deze keer met een groep van 10 nieuwe vrijwilligers.”

Ook het werk van de coördinator is toegenomen. “Ik ben begonnen met 6 uur per week vanuit MEE Zuid Limburg. Inmiddels is dit meer dan een fulltime baan. We werken nu met twee mensen, samen 1,5 fte.”

Opvolger

Voor Lex van Wijk zit zijn werk voor de Stichting Mentorschap er bijna op. Per 1 april gaat hij met pensioen. Zijn opvolger is Rekha Ramsaran, op dit moment nog bestuurslid van de stichting. Ze is arabist en jurist en heeft veel ervaring rondom multiculturele vraagstukken en de decentralisatie van de jeugdzorg. Ze heeft ook veel gemeenten geadviseerd op het gebied van integratie en participatie van allochtone groepen. “Deze functie is een mooie uitdaging voor mij. Veel contact met mensen, zowel met mentoren als cliënten. Vrijwilligers werven en opleiden en zoeken naar de goede match van mentor en cliënt. Ook het juridische aspect spreekt me aan en het feit dat je direct ziet wat voor effect je werk heeft, dat vind ik erg mooi.”

Professionele vrijwilligers

Een mentor heeft over het algemeen 1 tot 3 cliënten onze zijn of haar hoede. De gemiddelde leeftijd van de mentoren is 55 tot 60 jaar. "Het zijn heel verschillende mensen," vertelt Lex van Wijk. "Mensen die net met pensioen zijn, moeders waarvan de kinderen het huis uit zijn, mensen die werkloos zijn geworden. Eigenlijk allemaal mensen die iets willen doen dat inhoud heeft en van betekenis is voor een medemens. Daarom werken we principieel met vrijwilligers. Als je van dit werk zou moeten leven dan heb je 75 tot 100 cliënten nodig. Dat gaat natuurlijk niet werken."

Het mentorschap zou je professioneel vrijwilligerswerk kunnen noemen. Rekha Ramsaran: "alle vrijwilligers beginnen met een cursus van 6 avonden over de inhoud en verantwoordelijkheden van het mentorschap. Ook wordt daarbij aandacht besteed aan de verschillende doelgroepen waar de stichting voor werkt. Daarnaast zijn de vrijwilligers verplicht om één keer

per jaar deel te nemen aan een thema-avond. En natuurlijk kunnen ze altijd een beroep doen op de medewerkers van het bureau als er vragen of onduidelijkheden zijn. Bovendien heeft iedere regio een 'regio-ondersteuner c.q. supervrijwilliger' als aanspreekpunt en vraagbaak."

'Het zijn heel verschillende mensen. Mensen die net met pensioen zijn, moeders waarvan de kinderen het huis uit zijn, mensen die werkloos zijn geworden. Eigenlijk allemaal mensen die iets willen doen dat inhoud heeft en van betekenis is voor een medemens.'

Invulling mentorschap

heel verschillend

Het invullen van het mentorschap kent grote verschillen. Lex van Wijk: "soms is een mentor langszij in de laatste levensfase van een cliënt. Dat hebben we eens gezien bij een cliënt met een verstandelijke beperking die in een instelling woonde. In haar laatste levensfase was er geen familie die haar kon ondersteunen. De mentor is toen vrijwel dagelijks naar haar toe gegaan om dit laatste stukje met haar mee te gaan. We hebben ook een mentor die een vrouw van in de 40 begeleidt, van wie de moeder niet meer in staat is de zorg en verantwoordelijkheid voor haar dochter te dragen. Dan doen we het samen en blijven we als stichting ook langszij. Als je mentor bent van een jong iemand met een verstandelijke beperking is het weer een heel ander verhaal. Dan gaat het om begeleiding in het acceptatieproces en het zoeken naar mogelijkheden in het leven. Samen kijken naar een geschikte woonvorm bijvoorbeeld. Het kan bijvoorbeeld wel eens gebeuren dat een cliënt niet meer te handhaven is op de plek waar hij woont. Ook dan heb je als mentor een taak. Het mentorschap kan in zo'n periode bijna een full-time baan zijn. In zo'n situatie kunnen mentor en cliënt echt aan elkaar gehecht raken. Voor de mentor is het dan wel zoeken naar de balans tussen menselijke nabijheid en professionele afstandelijkheid. Een cliënt die bijvoorbeeld maar blijft bellen, dat kan natuurlijk niet. Dan moet je afspraken maken, bijvoorbeeld iemand op vaste tijden laten bellen. Daar moet je het samen over eens worden."

'Soms is een mentor langszij in de laatste levensfase van een cliënt als er geen familie is die kan ondersteunen. De mentor is er dan vrijwel dagelijks om dit laatste stukje met iemand mee te gaan.'

Een stukje extra inhoud bieden

Een mentor is zoals gezegd niet alleen een belangenhartiger, maar ook een maatje. Lex van Wijk: "Als mentor moet je je cliënt goed leren kennen en samen een band opbouwen. Het gaat altijd om mensen die wilsonbekwaam zijn en in veel gevallen geen familie in de buurt hebben. Dat maakt deze mensen vaak eenzaam. Ze zijn afhankelijk van goedwillende mensen, veelal zorgprofessionals, die voor hen zorgen. Maar een constante factor in hun leven ontbreekt. Die leemte probeert een mentor in te vullen. Daarom worden zeker in het begin veel gesprekken gevoerd. Een mentor gaat dan ook mee naar bijvoorbeeld een dagbesteding of mee eten in het restaurant van de instelling waar iemand verblijft. Het is echter ook belangrijk om samen eens iets anders te doen. Letterlijk en figuurlijk naar buiten gaan, wandelen, koffiedrinken op een terrasje, naar de film of een dagje uit of op bezoek bij familie die verder weg woont. Dan leer je elkaar echt beter kennen."

'Het gaat altijd om mensen die wilsonbekwaam zijn en in veel gevallen geen familie in de buurt hebben. Dat maakt deze mensen vaak eenzaam. Een constante factor in hun leven ontbreekt. Die leemte probeert een mentor in te vullen.'

'Samen-op-stap-potje'

Dat klinkt eenvoudig, maar de praktijk is anders. "Het is belangrijk om aan te sluiten bij de interesses en behoeftes, maar ook bij de financiële draagkracht van de cliënt. Voor veel cliënten is die beperkt. Sommige vrijwilligers besluiten dan om de kosten van een uitje zelf te betalen, maar eigenlijk is dat niet de bedoeling. Die kos-

ten kunnen namelijk best oplopen. Denk aan familiebezoek verder weg, in Friesland bijvoorbeeld. Maar ook een dagje uit is vaak kostbaar met entreegelden, een kopje koffie, reiskosten. Daarom zouden we graag een potje willen hebben waaruit we die extra activiteiten kunnen betalen. Vandaar ook onze aanmelding voor de Dr. Poelsprijs. Natuurlijk mooi als we deze prijs zouden winnen, maar ook de extra aandacht voor

onze stichting, onze vrijwilligers en cliënten is welkom. We willen graag een stukje extra inhoud geven aan het leven van deze vaak kwetsbare mensen. Dat past ook mooi binnen het thema 'de kracht van verbondenheid'. Onze mentoren zijn de verbindende schakel voor hun cliënten. Ze bieden verbinding met de buitenwereld, met familie en uiteraard de verbondenheid tussen mentor en cliënt. Daar zit onze grote kracht!"

13. STICHTING VORKJE PRIKKEN

*Maaltijden als middel
voor sociale cohesie!*

De poorten van de kookstudio aan de Wycker Grachtstraat in Maastricht staan gastvrij open. In de grote keuken wordt hard gewerkt aan het diner. De gastvrouw van dienst draagt een roze bril en dito boa. Vandaag is het hele menu ook roze. De lange tafels staan feestelijk gedekt en de mensen druppelen binnen en schuiven aan. Al snel zitten alle tafels vol en is iedereen met elkaar in gesprek. Als het eten klaar is, neemt initiatiefneemster en drijvende kracht Sonja Berkes het woord. Ze heet iedereen van harte welkom en vertelt over het menu van vandaag. "Zoals jullie zien bekijken we vandaag alles door een roze bril. Waarom? Omdat er iemand jarig is en ... omdat Vorkje Prikken is genomineerd voor de Dr. Poelsprijs. Smakelijk eten allemaal!"

Aan de tafels zitten heel verschillende mensen. Poppenspeler Ruben komt hier vaak. "Voor mij is het erg fijn dat ik hier voor zo weinig geld zo'n mooie maaltijd kan krijgen." Ook Nancy en Hannie vinden het eten erg lekker. "Maar we komen ook voor de gezelligheid. Wel jammer dat er vandaag geen gezinnen zijn, want die kunnen hier voor €4,50 met het hele gezin eten. Dat is toch geweldig!"

De gasten van vandaag zijn ook goed op de hoogte van wat Maastricht op sociaal gebied allemaal te bieden heeft: de Bosshardt huiskamer, de Fietsenbank, Te Gekke Buren en een project in Wittevrouwenveld met kleding voor mensen die gaan solliciteren. Intussen geniet iedereen van een lekkere en goed verzorgde maaltijd: een mooie gebonden roze bonensoep, roze tagliatelle met zalm en tomatensaus en een tiramisu met een amandelkoekje in een roze papiertje. Als je dit project zou moeten omschrijven dan zou dat volgens Judith zijn: “een complete eetbeleving in al zijn facetten”. Sonja Berkes is het daar mee eens, maar voegt er nog wel wat aan toe: “De maaltijden zijn niet het doel, maar het middel om mensen met elkaar kennis te laten maken, uit eenzaamheid, isolement of financieel kwets-

bare positie te halen door samen activiteiten te ondernemen binnen onze projectprogramma's die gericht zijn op zelf- en samenredzaamheid.”

“De maaltijden zijn niet het doel, maar het middel om mensen met elkaar kennis te laten maken, uit eenzaamheid, isolement of financieel kwetsbare positie te halen door samen activiteiten te ondernemen binnen onze projectprogramma's die gericht zijn op zelf- en samenredzaamheid.”

Solidariteit

Een belangrijk woord in het vocabulaire van Sonja Berkes is solidariteit. "Mensen met elkaar in contact brengen. Daarom zie je hier ook een gemengd gezelschap, we brengen mensen op een natuurlijke manier bij elkaar. Vooral ook het aanschuiven is leuk want je weet nooit naast wie je komt te zitten. Mensen die het goed hebben, zien dat dat niet vanzelfsprekend is. Solidariteit is heel belangrijk, daarmee kun je mensen engageren."

Sonja Berkes is een veelzijdige vrouw. Ze was maatschappelijk werker, werkte in de psychiatrie met verslaafden en is ook een creatief ontwerper. Op haar 30ste bedacht ze dat er meer facetten in het leven zijn dan de geestelijke gezondheidszorg. Daarop stortte ze zich op de projectinrichting van banken, kantoren en verzorgingshuizen. Ook hierin stelde ze de mens centraal. "Je kunt communiceren via een interieur, denk aan ouderen. Bij hen is het sleutelwoord bij een inrichting herkenning, daar worden ze blij van!"

Sonja Berkes is geboren in Boedapest en kwam in 1956 met haar ouders, als politieke vluchtelingen, naar Nederland. "Toen was integratie heel normaal, daar werd geen discussie over gevoerd. Je kwam hier en je moest zelf aan de slag om er wat van te maken. Dat hebben mijn ouders gedaan. Dat heeft mij geleerd dat, wat je ook doet, je het altijd samen met én ook ten gunste van anderen moet doen en niet ten koste van anderen. Altijd oog hebben voor de noden van mensen en nadenken wat je daaraan kunt doen zonder je-

zelf weg te cijferen. Ik ben misschien ook mede daardoor een creatief mens geworden. Ik zie altijd overal mogelijkheden en sta met mijn poten in de klei om aan te pakken naast het organiseren, want het gaat om het resultaat en niet om de theorie."

'Dat heeft mij geleerd dat, wat je ook doet, je het altijd samen met én ook ten gunste van anderen moet doen en niet ten koste van anderen. Altijd oog hebben voor de noden van mensen en nadenken wat je daaraan kunt doen zonder jezelf weg te cijferen.'

Vorkje Prikken

“In 2014 heb ik Vorkje Prikken opgericht naast mijn ontwerpwerk, maar het werd al spoedig een full time bezigheid. Wij bereiden niet alleen maaltijden maar bieden projectprogramma’s met oog voor de noden van mensen en met kansen om door kennis en kunde een sterker fundament in het leven te bouwen.”

Vorkje prikken verzorgt een aantal keren per week in Maastricht en in Hoensbroek een goed verzorgde maaltijd aan voor weinig geld. “De kwaliteit is goed, alles is altijd vers en de presentatie is verzorgd. De maaltijd wordt echt met liefde klaar gemaakt en dat geldt ook voor de entourage. We hebben een vaste kookgroep van vijf mensen en we worden geholpen door stu-

denten van het United World College in Maastricht. Zij vertellen soms over hun land van herkomst, dat is altijd erg leuk. Alle mensen die hier komen eten, voelen dat ze er echt toe doen, dat is heel belangrijk.”

Stichting Vorkje Prikken richt zich op sociale cohesie, terugdringen van armoede vooral bij kinderen, het bevorderen van participatie en solidariteit, het voorkomen van sociaal isolement en het verhogen van de sociale weerbaarheid. Zo worden er, samen met ouders, lunchpakketten gemaakt en zijn er allerlei buitenschoolse kook- en sportactiviteiten. Vrijwilligers kunnen via leren werktrajecten hun kansen te vergroten op de arbeidsmarkt en scholieren zijn welkom voor hun stage. Als variant op het Preuvenemint, financieel lang niet voor iedereen weggelegd im-

mers, organiseert Vorkje Prikken de St. Pietersberg Picknick. “De picknick viel afgelopen jaar weliswaar in het water, want het regende, maar we konden uitwijken naar de Bergmanzaal en zo werd het toch een succes. We hebben gekleurde zakjes gemaakt met allemaal lekkere dingen en die uitgedeeld. Mensen kwamen met picknickkleedjes op de grond zitten en het was echt heel gezellig.”

Lambertuskerk

Eind april verhuist Vorkje Prikken naar de Lambertuskerk in Maastricht. “Daar krijgen we echt veel ruimte en mogelijkheden. We kunnen er voor veel meer mensen koken en ook andere activiteiten organiseren. Er zit alleen geen professionele keuken in dus daar zijn we nu fondsen voor aan het werven.” Via de website en Facebook is de actie Kitchen Funding gestart en er is ook al aardig wat geld binnen. Daarnaast is Sonja Berkes een gerichte netwerker die recht op haar doel af gaat. “Dat was nog niet zo eenvoudig hoor, want ik ben hier in Maastricht toch een soort van ‘Hollander’. Ik durf echter te vragen en probeer ook wat te bieden. Het is een kwestie van geven en nemen. Ik ga niet op mijn knieën liggen want het moet geen bedelen worden. Als een bedrijf of organisatie de stichting wil steunen probeer ik daar ook iets waardevols tegenover te stellen. En dat werkt, want regelmatig komen organisaties uit zichzelf naar ons toe. Als mensen via Kitchen Funding een bedrag doneren krijgen ze daarvoor tegoedbonnen om uit te delen aan gezinnen die afhankelijk zijn van de voedselbank.

Die bonnen kunnen ze zelf aanbieden, maar desgewenst doen wij dat voor hen.”

‘Ik durf te vragen en probeer ook wat te bieden. Het is een kwestie van geven en nemen. Ik ga niet op mijn knieën liggen want het moet geen bedelen worden. Als een bedrijf of organisatie de stichting wil steunen probeer ik daar ook iets waardevols tegenover te stellen. En dat werkt, want regelmatig komen organisaties uit zichzelf naar ons toe.’

Het benodigde bedrag voor de keuken gaat er vast en zeker komen. Al met al is Sonja Berkes een tevreden en daarnaast ook een dankbaar mens. “Vooral ook dankzij het geweldige werk dat de vrijwilligers belangeloos doen en de handreiking om samen te werken van organisaties en bedrijven. Waar je ook bent, je moet er wat van maken door iedereen in zijn waarde laten en die van jezelf te realiseren. Je kunt echt overal van betekenis zijn voor de ander. Ik ben niet gelovig, maar het boeddhisme zegt dat de weg belangrijker is dan de bestemming. Daar herken ik mezelf wel in. We zijn allemaal humus voor de mensen die na ons komen. Ook dat vind ik een mooi uitgangspunt.”

www.vorkjeprikken.com
Kijk ook op Facebook!

14. PROJECT ALZHEIMER

Kunst en meer ... voor mensen met dementie

Meer kun je zeker stellen in het geval van Tienneke Ponjee en haar dames. Tienneke is al 50 jaar actief als kunstenares. In die tijd heeft ze zich ook ingezet voor mensen met een beperking, bijvoorbeeld door het schilderen met afasiepatiënten. Drie jaar geleden werd ze getroffen door een herseninfarct waardoor het voor haar niet meer mogelijk was haar werkzaamheden voort te zetten zoals ze gewend was. Als geboren optimist ging ze niet bij de pakken neerzitten maar begon een idee uit te werken dat er al was. Ooit was ze met haar vriendin Willeke Alberti meegegaan toen deze ging zingen in verzorgingshuizen. Daar had ze gezien wat voor positief effect dit had op de bewoners met dementie.

“Ze reageerden op het horen van bekende liedjes van vroeger,” vertelt Tienneke. “Ik ben me gaan verdiepen in dementie en heb vervolgens de vertaalslag gemaakt hoe ik met mijn passie herinneringen van vroeger zou kunnen stimuleren bij dementerenden. Na mijn revalidatie ben ik er mee aan de slag gegaan. Het op deze manier inzetten van mijn passie, werkte ook bevorderend voor mijn eigen genezingsproces.” Inmiddels is Tienneke weer getroffen door ziekte maar ook dit keer laat ze zich niet uit het veld slaan en gaat door met haar werk voor Alzheimerpatiënten en put kracht uit de blijdschap van de mensen.

‘Het op deze manier inzetten van mijn passie, werkte ook bevorderend voor mijn eigen genezingsproces.’

Iedere donderdagochtend komen ze bij elkaar in het atelier annex woonkamer van Tienneke om samen te handwerken voor dit project.

Aanpak

Op 13 maart bestond Project Alzheimer 3 jaar. Wat begon met een idee en passie en een oproep op de raam voor deelnemers, heeft gereulteerd in een fijne groep dames.

Tienneke Ponjee gaat nog steeds observeren in verzorgingshuizen. “Daarmee bouw ik een band op met de mensen van de zorg op en krijg ik ook meer informatie over de bewoners. Ik werk

met materialen die herinneren aan vroeger. Dat zijn bijvoorbeeld stoffen, afbeeldingen, foto's, kledingstukken, borduurwerken en sieraden. Het zijn allemaal zachte stoffen en voorwerpen. Hier van maken we themakleden in grote en kleine maten, die herinneringen aan vroeger oproepen en waar de mensen lekker aan kunnen friemelen. Er zitten voorwerpen en/of stoffen klepjes op, waaronder een afbeelding of foto zit, die uitnodigen om er aan te zitten en te ontdekken wat er in het kleed verstopt zit. Als de kleden op verzoek worden gemaakt houden we rekening met het verleden van de mensen. We gebruiken dan bijvoorbeeld afbeeldingen van het leven op de boerderij bij iemand die een boerenbedrijf heeft gehad."

Voor in de hal van locaties van een zorginstelling zijn grote kleden gemaakt van 4 meter lang (zie ook foto). Deze kleden werken uitnodigend en mensen lopen erheen om eraan te zitten. Familie kan er met de dementerende heengaan en zo verhalen over vroeger op gang brengen en op die manier weer een beetje contact hebben.

Daarnaast maken de dames poppenkleden waarmee poppen worden aangekleed die uitgeleend of verkocht worden. Er zijn ook beleevingskoffers samengesteld: een bruidskoffer met o.a. een echte antieke trouwjurk erin en een fotoalbum, een babymand, een Oranje-koffer met spullen en foto's uit de tijd van Koningin Juliana, een koffer met albums met bidprentjes uit de regio. Deze koffers worden voor 1 à 2 weken uitgeleend aan zorginstellingen en zijn zeer gewild. De groep maakt ook gedenkswades voor over een kist als iemand in een verzorgingshuis overlijdt.

'Deze kleden werken uitnodigend en mensen lopen erheen om eraan te zitten. Familie kan er met de dementerende heengaan en zo verhalen over vroeger op gang brengen en op die manier weer een beetje contact hebben.'

“De verkoop van de kleden en poppen gebeurt tegen kostprijs,” vertelt Tienneke, “er is geen winstoogmerk. Voor extra zaken die we nodig hebben voor onze werkzaamheden voor dit project zijn we afhankelijk van sponsoring. Zo hebben we bijvoorbeeld een naaimachine en een koffiezetapparaat geschonken gekregen. En opbergrekken, waardoor het atelier weer wat makkelijker is om te bouwen tot woonkamer.”

Gezocht

Voor materialen is de groep afhankelijk van Kringloopwinkels. Het blijkt echter steeds moeilijker om oude materialen te krijgen. Als er mensen zijn die nog oude stoffen, handwerkjes en bruikbare voorwerpen hebben, denk bijvoorbeeld aan een oud naaidoosje, dan wil Tienneke graag met hen in contact komen (zie onderaan dit artikel). Ze is op zoek naar materialen die nog wel tegen een stootje kunnen, want de mensen moeten eraan kunnen voelen. Goede voeringstof is ook van harte welkom.

De groep

De groep bestaat inclusief Tienneke uit acht dames. Twee van hen werken voornamelijk thuis. Verder is er een oudere slechtziende dame die als bijdrage de handwerkende dames voorleest. Binnen de groep is ook iemand die als rechterhand voor Tienneke fungeert. De dames hebben allemaal het nodige meegemaakt en deze groep is voor hen een fijne ontmoetingsplaats. “Al handwerkend kunnen we ook persoonlijke zaken met elkaar delen. We zien elkaar ook wel eens op andere dagen door de week. Werkend voor anderen kunnen we ook elkaar tot steun zijn.”

Op de donderdagochtend wordt altijd samen geluncht. Tienneke maakt dan een grote pan soep en er zijn broodjes. Het kan ook best zo zijn dat ze er op zaterdag ook allemaal zijn, omdat de één na de ander aankomt en aan de slag gaat, al is dat niet helemaal de bedoeling van het project. Het tekent wel de verbondenheid binnen deze groep. Tienneke is ook een echte verbinder. Ze zou graag zien dat er ook allochtone dames bij de groep zouden komen.

Kracht in verbondenheid naar de toekomst

Dementie komt vaak voor en zal naar verwachting in de toekomst steeds meer voorkomen. Door haar eigen passie in te zetten om mensen met Alzheimer toch te kunnen bereiken, worden niet alleen deze mensen versterkt maar ook degenen die zich hiervoor met liefde inzetten. De verbondenheid tussen de handwerksters onderling en met hun doelgroep kleurt het heden en de toekomst van allen mooier. De toekomst voor mensen die te maken hebben met ziekte kan ook leven met de dag zijn en dat doet Tienneke: "Ik ben er gewoon nog". Dat ze er nog maar lang mag zijn en haar mooie werk met haar dames kan voortzetten.

'Al handwerkend kunnen we ook persoonlijke zaken met elkaar delen. We zien elkaar ook wel eens op andere dagen door de week. Werkend voor anderen kunnen we ook elkaar tot steun zijn.'

iNFO

Tienneke Ponjee
tienneke@home.nl, 06-20430432
Kijk ook eens naar
"Samen zijn we Venlo" aflevering 4
<https://youtu.be/bvzPs21qeYE>

15. WEDUWENGROEP REUVER

*Het leven is heerlijk als je het samen
van de goede kant bekijkt!*

‘De Doorstart’ in Reuver bestaat bijna 5 jaar. Het eerste jubileum wordt dit jaar op 15 oktober gevierd. Het is een ontmoetingsgroep voor weduwen. Iedere 14 dagen komen zij op maandagochtend van 10:00-12:00 uur bij elkaar in het Parochiehuis van de Reuverse Lambertusparochie. De oprichtsters van de groep, mevrouw Mia Peeters, mevrouw Mia van der Linden-Geujen en mevrouw Annie Cattermole vertellen er vol enthousiasme over. Drie vlotte dames van 80, die nog steeds volop en actief in het leven staan. Ze zijn druk met organiseren en met allerlei activiteiten.

Voormalig pastoor Houwman, ondertussen pastoor in Born, van deze parochie heeft de drie dames aangespoord om deze groep te starten. Een prima initiatief zo is gebleken, want intussen bestaat de groep uit 21 vrouwen. De dames Peeters, van der Linden-Geujen en Cattermole, ervaren in het organisatiewerk, besloten vanaf het begin dat ze niet met subsidie wilden werken vanwege de papieren rompslomp. “Daar hadden we geen zin meer in. Daarom gingen we ervoor om het te redden met vrijwillige bijdragen. Dat is tot nu toe goed gelukt. We zijn klein begonnen en de groep is gegroeid door weduwen te benaderen met de vraag of ze mee wilden doen. Ook via mond-tot-mond reclame is het aantal deelnemsters gegroeid. De naam ‘De Doorstart’ hebben we zelf gekozen. Deze naam geeft goed weer wat het betekent door te moeten gaan na het overlijden van je man. We merken dat het echt nodig is dat er een dergelijke groep is voor weduwen en het is fijn om elkaar op deze manier te kunnen ontmoeten.”

‘De naam ‘De Doorstart’ hebben we zelf gekozen. Deze naam geeft goed weer wat het betekent door te moeten gaan na het overlijden van je man.’

Samenstelling

De groep bestaat uit oudere weduwnvrouwen uit Reuver en Offebek. Er is bewust voor gekozen om alleen vrouwen tot de groep toe te laten. “Er was echt behoefte aan een weduwengroep waarin gezamenlijk ervaringen gedeeld kunnen worden. Nieuwe weduwen worden persoonlijk benaderd. We gaan dan met twee personen op bezoek om over onze ontmoetingsgroep te ver-

tellen. We hebben een informatiekaart gemaakt die we bij zo'n bezoek kunnen achterlaten. Ook is er een handgeschreven formuliertje gemaakt waarop de nieuwe potentiële deelnemster haar gegevens kan invullen." De groep is inmiddels zo groot dat de huidige deelnemsters er eigenlijk geen nieuwe dames meer bij willen. "We hebben geprobeerd om een tweede groep voor jongere weduwen op te starten, maar dat is niet gelukt. Deze leeftijdscategorie lijkt het nog te druk te hebben met gezin en werk om regelmatig met een groep lotgenoten bij elkaar te willen komen."

Bijeenkomsten

Het Parochiehuis waar de bijeenkomsten plaatsvinden, is gratis ter beschikking gesteld. De koffie en thee betalen de dames zelf. De drie organisatoren zorgen om beurten voor de koekjes. Er is bewust voor gekozen om op maandagochtend bij elkaar te komen. "Er zijn namelijk dames die op zondag niemand hebben gesproken. Iets wat hun omgeving zich waarschijnlijk niet realiseert

en waarover niet gemakkelijk wordt gesproken. Op maandag kunnen ze dan toch hun verhaal kwijt."

De dames Peeters, van der Linden en Cattermole bereiden de bijeenkomsten voor. "We beginnen altijd met een opening, die we om beurten verzorgen. Hiervoor verzamelen we onder andere gedichten. We houden ook een aanwezigheidsregistratie bij en maken ieder half jaar een activiteitenkalender. Deze handgeschreven kalender wordt gekopieerd en verspreid onder de deelnemsters." In dit digitale tijdperk mooi om te zien dat deze manier van communiceren ook nog goed werkt. Er worden ook stukjes voor het weekblaadje geschreven om bekendheid aan deze groep te blijven geven. Mochten de organiserende dames de voorbereidingen en leiding niet zelf kunnen doen dan zijn er waarnemers geregeld. "Bij binnenkomst wordt de Paaskaars, die we van pastoor Houwman hebben gekregen, aangestoken en bidden we samen een 'Wees gegroetje'. Als er een jarige is, wordt er gezongen. Na de opening is er tot 10:45 uur tijd om te kletsen en te delen. Dan geven we met een lepel

tegen het kopje aan dat het tijd is voor de activiteit. Meestal doen we spellen zoals Rummikub en Skip-bo en we maken ook Paas- en Kerststukjes.”

‘Buiten de bijeenkomsten om is er ook contact. Er wordt heel veel verteld en er zijn aparte onderlinge gesprekken tussen de vrouwen. Verder ondersteunen de dames elkaar met een telefoontje of een kaartje.’

Tijdens de activiteiten is er ook tijd en gelegenheid om in kleiner gezelschap verder te praten. De groepjes bestaan uit 4 personen per tafel. Er zijn dames die echt komen om gezamenlijk spelletjes te kunnen doen. Zo biedt de ontmoeting voor elk wat wils. Als er feest is worden er stukjes voorgedragen, zo is er naast gedeelde rouw ook de gelegenheid om samen te vieren. Tijdens de bijeenkomsten gaat er een potje rond. Dit geld wordt o.a. besteed om missen te laten lezen. Eén keer per jaar laten ze de mis lezen voor hun overleden echtgenoten. Wanneer er extra kosten zijn zoals bij het maken van de stukjes gaat de pot rond om deze extra kosten te betalen. Buiten de bijeenkomsten om is er ook contact. Er wordt heel veel verteld en er zijn aparte onderlinge gesprekken tussen de vrouwen. Verder ondersteunen de dames elkaar met een telefoontje of een kaartje.

Kracht in verbondenheid naar de toekomst

Door deelname aan deze groep vergroten de weduwen hun sociale netwerk. Er zijn dames die buiten de bijeenkomsten om bijvoorbeeld samen gaan fietsen. Ook komen vrouwen samen naar de bijeenkomst. Veel van de dames zijn eenzaam. Als weduwe moet je veel dingen alleen regelen en kan het financieel lastig zijn om rond te komen. Daar praten de vrouwen niet gemakkelijk over met andere mensen. Veel van deze vrouwen lopen met hun ziel onder hun arm. Deze groep zorgt voor verbinding met lotgenoten; een luisterend en begrijpend oor, adviezen en tips hoe zaken aan te pakken. Dit gaat heel gewoon en het elkaar helpen gaat vanzelf. Daarmee is de toekomst na de doorstart beter te dragen. De weduwen zijn met elkaar verbonden door deze groep en ondervinden steun van elkaar.

Wat heel mooi is om te zien is dat deze organiserende dames, zich op zo’n respectabele leeftijd nog zo actief inzetten. Zelf zeggen ze: “Het is dankbaar en gezellig ook om te doen. We vervelen ons nooit, er is altijd wel wat om te doen en van het één komt het ander. Alle dagen zitten vol en we lachen altijd. Het leven is heerlijk, je moet het van de goede kant bekijken en genieten van de kleine dingen zoals voorjaarsbloemen.” Wijze en hoopvolle lessen voor vrijwilligers van alle leeftijden.

‘Alle dagen zitten vol en we lachen altijd. Het leven is heerlijk, je moet het van de goede kant bekijken en genieten van de kleine dingen zoals voorjaarsbloemen.’

iNFO

Mia Peeters

te bereiken via de Lambertusparochie in Reuver

077 - 850 4330

16. NAOBERKIDS – VERENIGING NAOBERZORGPUNT ROGDEL

*Kinderen brengen een beweging
op gang*

Naoberkids werkt! Dat kunnen ze in Rogdel met zekerheid zeggen na twee maanden het 'spel' gespeeld te hebben. De deelnemende kinderen vertellen vol enthousiasme wat ze gedaan hebben om een buurtgenoot te helpen of te verrassen: een boodschap doen, een onverwachts bezoekje, samen wandelen of een spelletje spelen bijvoorbeeld. Er zijn ook kinderen die samen hebben gepraat over de impact van pesten. Het is de maatschappelijke betrokkenheid waar het 'spel' van de Naoberkids uiteindelijk om draait.

Ook de buurtbewoners, de Naobers dus, zijn enthousiast over de betrokkenheid en inzet van de kinderen. Zo vertelt 'oma Jopie', een dame van 86 jaar, tijdens de eerste maandelijkse prijsuitreiking hoe belangrijk dit soort contacten voor haar zijn. De kinderen zijn onder de indruk van haar verhaal. Allemaal geven ze aan dat ze de komende maand

weer mee te willen doen met het sparen van punten door iets te doen voor een ander!

Karin van der Plas, voorzitter van de vereniging NaoberszorgPunt en een van de initiatiefnemers van Naoberskids is blij met het enthousiasme en resultaat. "Eigenlijk had ik ook niet anders verwacht dan dat het idee zou aanslaan en goed zou werken. We hebben er goed over nagedacht en na een flinke tijd van voorbereiding en ontwikkeling wordt het spel nu gespeeld door de groepen 7 en 8 van basisschool de Zwiëk in Roggel en vanaf september mogen ook de kinderen van groep 5 en 6 mee gaan doen."

iets doen voor een ander

Doel van het Naoberskids-project is kinderen te verleiden om iets te doen voor een ander. Dat gebeurt in samenwerking met sport- en buurtverenigingen, de basisschool, diaconiegroep van de parochie en lokale ondernemers. Door een eenvoudig spel en spaarsysteem is er een soort 'verdienmodel' ontwikkeld, dat gericht is op bewust-sociaal meedoen. Karin van der Plas: "Het gaat er om de kinderen op speelse wijze te laten ervaren hoe leuk het is om iets voor een ander te doen! Hierdoor ontdekken de kinderen dat ze zelf ook deel uitmaken van het dorp en de samenleving, en dat door hun toedoen, hoe klein

dat ook lijkt,

een 'beweging' op gang kan komen. Sociale Cohesie zegt kinderen niets, maar dat is wel een belangrijk doel van dit project. Iedereen kan en mag meedoen en doet ertoe. Jong ontmoet oud en allebei leren ze van elkaar. Iets kunnen betekenen voor een ander maakt jezelf blij en de ander ook. Dat is de kernboodschap van een Naoberskid!" Ook het ethische aspect is van belang: "Kinderen leren dat goed doen, anderen goed doet voelen. Het besef van waarden en normen wordt in de ontmoetingen tussen jong en oud doorgegeven. Het gaat er om de kinderen op speelse wijze te laten ervaren hoe leuk het is om iets voor een ander te doen! Hierdoor ontdekken de kinderen dat ze zelf ook deel uitmaken van het dorp en de samenleving."

Ouders en kinderen moeten er bewust voor kiezen mee te doen. Hierdoor ondersteunt Naoberskids ook de basisschool in haar maatschappelijke taak. Juist omdat ouders vaak onzichtbaar of moeilijk bereikbaar zijn, is het een uitdaging om ouders ertoe te bewegen om – samen met hun kind – mee te doen. Dit doel is voor de basisschool een extra motivatie om mee te doen aan dit project. Zo ontstaat echt een win-win situatie.

Karin van der Plas weet dat de betrokkenheid van relevante lokale partners belangrijk en eigenlijk ook onmisbaar is voor de draagkracht

en het succes van het project. “De kracht van Naoberkids ligt in de samenwerking die is opgezet vanuit warme contacten tussen de verschillende partners in het lokale netwerk. Dat zou je ook het ‘Naoberzorg-netwerk’ kunnen noemen. Belangrijke partijen in dit netwerk zijn bijvoorbeeld de lokale KBO, de Zonnebloem, werkgroep diaconie, de huisartsen en de thuiszorg.”

Kinderen hebben de leiding

Het Naoberkids-spel wordt geleid door de projectgroep, die bestaat uit kinderen van groep 7/8, de buurtsportcoach en het bestuur van het NaoberzorgPunt. Het zijn de kinderen die de leiding hebben over deze eerste pilot en die ook zorgen voor de presentatie en PR van het project, waar nodig aangestuurd en begeleid door de volwassenen. Ze vertellen erover binnen de school en informeren de ouderraad, ouders en docenten. Ook dragen ze zorg voor de externe PR en informatie voor bijvoorbeeld de ondernemersvereniging en andere partners uit het Naoberzorg-netwerk.

Elke maand wordt het spel volgens een ander thema gespeeld. De kinderen van de projectgroep bepalen de thema's en spelregels en beoordelen de ingezonden opdrachtkaarten. Kinderen, of Naoberkids, kunnen iets ‘verdienen’ als ze iets doen voor een andere Naober, groot of klein. Hierbij is de aandacht vooral gericht op kwetsbare doelgroepen zoals ouderen, mensen met een beperking of kinderen. Door middel van het verdienen van zogenaamde NaoberPunten kunnen kinderen sparen voor een volle spaarkaart. Per opdracht, altijd gericht op iets doen voor een ander, kunnen ze een aantal NaoberPunten verdienen. Aan het einde van een maand of periode kunnen de NaoberKids rekenen op een beloning/prijs. De lokale middenstand stelt waardebonnen ter beschikking of entreekaarten voor bijvoorbeeld de Efteling. Ondernemers worden ook uitgenodigd om in de pilotfase mee te denken en suggesties aan te dragen voor de prijzen. De voorkeur gaat uit naar prijzen/beloningen die een relatie hebben met gezonde voeding, spel of sport.

Vrijdagmiddag 'spreekuur'

Na elke uitgevoerde opdracht kunnen de Naoberkids zich melden bij de projectgroep, die elke vrijdagmiddag 'spreekuur' houdt. De Kids leveren dan hun opdrachtkaarten in en de projectgroep beoordeelt elke week het aantal punten per opdracht. Over de beoordeling is geen discussie mogelijk, dat is een van de spelregels die de projectgroep heeft bepaald. De NaoberPunten kunnen de kinderen vervolgens bij de lokale ondernemers inleveren. In de winkel waar de kaartjes ingeleverd worden, krijgen ze een spaarkaart en worden de punten afgestempeld. De kaartjes worden vervolgens weer opgehaald door de kinderen van de projectgroep, zodat ze in de roulatie blijven. "De Naoberkids mogen meerdere opdrachten per thema doen," vertelt Karin, "dat stimuleert de onderlinge concurrentie. Al na de eerste maand blijkt dat deze concurrentie er zeker is, en dat kinderen keihard hun best doen om zoveel mogelijk punten te verzamelen om de 'winnaar' van de maand te worden. De Naoberkids zijn enthousiast en de projectgroep ook!"

Na deze eerste pilotfase van vijf maanden wordt er samen geëvalueerd. De projectgroep heeft de taak het spel-idee verder uit te werken en bij te stellen aan de hand van de opgedane ervaringen. Wat vast staat, is dat iedereen kan meedoen en dat langzaam maar zeker 'de beweging van onderop' zichtbaar zal worden in het dorp, als mensen zich geholpen gaan voelen, maar ook door de actieve betrokkenheid van de ondernemers. Een winkel is immers ook een belangrijke ontmoetingsplek. Karin en de projectgroep verwachten dat de impact in het dorp uiteindelijk erg groot zal zijn. "We hopen dat Naoberkids 'als beweging van onderop' uiteindelijk in het dorp Roggel wordt verankerd." Inmiddels is duidelijk dat het spel uitermate geschikt is om verder uit te rollen. Voor wie durft?

'Wat vast staat, is dat iedereen kan meedoen en dat langzaam maar zeker 'de beweging van onderop' zichtbaar zal worden in het dorp, als mensen zich geholpen gaan voelen, maar ook door de actieve betrokkenheid van de ondernemers.'

Karin van der Plas
Voorzitter vereniging NaoberzorgPunt
Roggel
06-20746463,
info@naoberzorgpunt.nl
www.naoberkids.nl

17. INLOOPHUIS BIEZEFKE VERBINDEN MET MUZIEK

On the road again

Het is even zoeken naar de juiste deur bij Inloophuis bieZefke. In de huiskamer zitten enkele mensen aan een tafel koffie te drinken en boterhammen te eten. Als coördinator Mart Corsius enkele gasten vraagt om samen met hem over het muziekproject iets te vertellen steken ze gelijk van wal. Jack en Ben zijn niet alleen twee muzikanten in het project, ze vullen elkaar ook goed aan.

Jack begint direct over zijn Spaanse gitaar. Hij heeft zichzelf gitaar leren spelen. “Het is vooral veel oefenen. Elke dag wel twee uur,” legt hij uit. “Maar nu klinkt het goed. Ik heb zelfs een microfoonje erin laten zetten zodat we het geluid kunnen versterken.” Ben is van de percussie. Hij heeft een goed gevoel voor ritme. Op mijn vraag welke liederen ze graag samen spelen, krijg ik een lijst met ‘gouwe ouwen’ te horen zoals ‘On the road again’. Van elk muziekgenre kennen ze wel een lied. Van enkele nummers zingen ze de eerste regel en het is mooi te zien hoe ze daarbij stralen. Gedachten aan gezellige middagen worden weer in herinnering geroepen.

Mart Corsius vertelt hoe het muziekproject is ontstaan. “Muziek verbindt en is een mooie manier om je te uiten en te ontspannen. Enkele gasten van het inloophuis hadden interesse om met dit project aan de slag te gaan. Zij bepalen wat er gebeurt en hoe zij zich, ieder voor zich en samen, verder ontwikkelen. Wij faciliteren slechts. Tijdens de activiteit is muziek de com-

municatie/taal. Het gaat om inschuiven, aansluiten en samen verder gaan.” Een tijdje geleden kreeg bieZefke een kleine erfenis. Een oude zuster had geld in een enveloppe gestopt en er ‘voor bieZefke’ op geschreven. Na haar dood vonden haar medezusters dit envelopje, zorgvuldig onder haar bed verstopt. Van deze gift zijn percussie-instrumenten gekocht. “Ik weet zeker dat de zuster daarboven geniet van onze muziek!”

Jack vertelt enthousiast hoe de mensen van bie Zefke uitkijken naar de dinsdagmiddagen. Een

‘Muziek verbindt en is een mooie manier om je te uiten en te ontspannen. De gasten bepalen wat er gebeurt en hoe zij zich, ieder voor zich en samen, verder ontwikkelen. Tijdens de activiteit is muziek de communicatie/taal. Het gaat om inschuiven, aansluiten en samen verder gaan.’

keer in de twee weken is er muziek. Ben die heel rustig is, heeft een plannetje gemaakt. Hij heeft duidelijk ook organisatorische talenten. Op een tekening laat hij zien hoe ze ruimte kunnen creëren in de huiskamer van het inloophuis. “De tafels moeten allemaal aan de kant en de stoelen in een kring. Zo zie je elkaar en dat maakt samenspelen makkelijker. En als er iemand wil dansen dan kan dat in het midden. Dan kan iedereen het zien en er met zijn of haar muziek op reageren.” Ook de vrijwilligers vinden deze middagen erg leuk en doen mee.

Verbinding

Muziek is verbindend. Mart, die de mensen van biezefke goed kent, ziet dit terug in het project. “Mensen die elkaar op andere manieren niet ontmoeten, komen elkaar nu tegen rondom hun gezamenlijke interesse en passie: muziek. Dat werkt stimulerend. In dit project wordt ook de diversiteit zichtbaar die haast terloops wordt ingezet voor ontmoeting, verbinding en gemeen-

schapsvorming.” Jack vult aan: “Ben komt uit Tunesië. We hebben Ali die Perzische liederen zingt, er is iemand met een Italiaanse achtergrond en zelf zing en speel ik liederen in verschillende talen. En een jonge man uit Macedonië is supergoed in djembé. Die heeft zelfs Mart nog het een en ander geleerd!” “Ja, het is bijzonder dat een aantal mannen van Arabische afkomst maar van verschillende nationaliteiten, hun eigen muzikale kwaliteiten, cultuur en tradities inbrengen en anderen prikkelen om mee te doen. Wat je dan ziet gebeuren, is dat ze met elkaar in gesprek komen. Ze vertellen elkaar de verhalen achter de muziek, achter de cultuur, achter hun leven. Dan blijken Arabische huwelijksgezangen en kinderliedjes uit dezelfde passie voort te komen als songs van Neil Young en The White Stripes. Het muziekproject werkt ook op een andere manier grensoverschrijdend. De Arabische percussionisten spelen hier voor het eerst in hun leven westerse rock. En de westerse gitaristen vlechten nu hun gitaarspel ritmisch in de Noord-Afrikaanse djembé-klanken,” aldus Mart.

‘Mensen komen elkaar tegen rondom hun gezamenlijke interesse en passie: muziek. Dat werkt stimulerend. In dit project wordt ook de diversiteit zichtbaar die haast terloops wordt ingezet voor ontmoeting, verbinding en gemeenschapsvorming.’

Ben is intussen een hele tijd met zijn smartphone in de weer geweest en laat trots het filmpje zien dat ze op een muziekmiddag hebben opgenomen. De muziek klinkt vrolijk. In een grote kring zitten bezoekers, vrijwilligers en andere geïnteresseerden. Iedereen heeft een muziekinstrument in de hand en speelt mee. Het lied is een bekende meezinger. Iedereen zingt mee en wordt er ook vrolijk van. Ze kijken elkaar regelmatig aan om vervolgens weer helemaal op te gaan in hun eigen spel.

Facebook

Foto's van zo'n muziekmiddag delen ze met elkaar via Facebook. Ben heeft ze ook gedeeld met zijn muzikale zoon. En zo is er langzaam weer contact ontstaan tussen hem en zijn zoon. En daar is hij heel blij om. Met stralende ogen vertelt Ben dat zijn zoon een professionele cellist is. "Heeft hij vast van zijn vader. Toen ik 7 jaar oud was, heb ik in Tunesië mijn eigen snaarinstrumentje gemaakt. Het was niet meer dan een plankje, met spijkertjes en daartussen draad gespannen. Maar wat was ik trots dat er geluid uit kwam. En nog steeds speel ik - naast percussie - een snaarinstrument."

De middagen kennen ook een andere traditie. In de pauze is er voor iedereen een gevulde koek en limonade. Het is duidelijk dat deze middagen belangrijk zijn. Jack zegt dat hij pas echt tevreden is als ze sommige nummers nog beter kunnen spelen. Daarom zou hij graag ook tussen-

door met anderen willen oefenen. Een andere droom van hem is een eigen lied schrijven. Hij is begonnen met het componeren van een romantisch lied. "Liefde spreekt mensen aan en dat is belangrijk," benadrukt hij. En er is de droom dat er iemand komt die het muziekgroepje kan begeleiden. Nieuwe liederen aanleren of beter leren spelen. Dat muziek de mensen raakt en wat met hen doet valt iedereen op. "Je krijgt andere gesprekken met elkaar, je praat nu over liederen die je mooi vindt. En je raakt veel meer bij elkaar betrokken. Niet alleen tijdens het musiceren, maar doordat je je met elkaar verbonden voelt, toon je nu ook meer interesse als die ander je iets vertelt. De mensen zijn onderling veel meer geïnteresseerd in elkaar. Die verbondenheid geeft ook vertrouwen."

Deze mega bellen werken als een therapie. Zowel voor Tim die ze zo mooi weet te maken, als ook voor bijvoorbeeld die oudere mensen die genieten van de kleuren en vormen van de bellen. En wat met muziek en de mega zeepbellen lukt, zou ook via sport kunnen."

'Vaak hebben ze hun muziekinstrument al jarenlang niet meer aangeraakt. En als ze dan weer beginnen, ervaren ze hoe heerlijk het is om weer muziek te maken.'

Uitdaging

Mart vindt het een uitdaging om mensen in hun kracht te zetten. Hij vindt het mooi om te zien hoe muziek iets in mensen wakker kan maken. "Vaak hebben ze hun muziekinstrument al jarenlang niet meer aangeraakt. En als ze dan weer beginnen, ervaren ze hoe heerlijk het is om weer muziek te maken." Mart heeft ook andere voorbeelden. Zo lukt het Tim om van alles doen met mega-zeepbellen. "Hij was in het verleden een tijd dakloos, en liep vaak met z'n ziel onder de arm. Nu kom je hem regelmatig ergens in de stad tegen en zie je hoe hij opgaat in het entertainen van voorbijgangers. Vooral kinderen worden helemaal enthousiast van die grote kleurrijke bellen. En onlangs heeft hij het ook op een ontmoetingsdag voor oudere mensen gedaan.

Alle drie de heren zijn ook vol van een andere grote activiteit die zal plaatsvinden op 17 mei in het Bosspark in Sittard. Daar wordt dan het jaarlijks Groet & Ontmoet festijn gehouden. Deelnemers aan het muziekproject van biezefke zijn van plan om daar op te treden. Interessant is dat op die dag ook kinderen van groep 8 van enkele basisscholen in Sittard uitgenodigd zijn om mee te doen. Er is een interactief programma waar ze aan deel kunnen nemen. En zo leren zij ook dat mensen heel verschillend zijn en verschillende talenten hebben. Maar ook dat we passies met elkaar delen, bijvoorbeeld voor muziek of bewegen (dans). Bovendien worden zo 'oud en jong' op een speelse manier met elkaar in contact gebracht.

Inloophuis biezefke

046-4512854

mart@bie-zefke.nl

www.bie-zefke.nl

18. VRIENDEN VAN PIETERKE EIJSDEN

*Opzoek naar een goudklomp
in de samenleving!*

We praten er vaak over, maar concreet invulling geven aan het opnemen van mensen in de samenleving, contact zoeken met mensen met een verstandelijke beperking is moeilijk. In Eijdsen is zo'n tien jaar geleden een bijzonder initiatief ontstaan. Arthur Jansen vertelt enthousiast over het initiatief, dat de 'Vrienden van Pieterke' 10 jaar geleden hebben genomen.

De afgelopen 10 jaar zijn, mede door de veranderingen in de zorg en de kijk op hoe we zorg zouden moeten verlenen, nieuwe woonvormen ontstaan voor mensen met een beperking. Klein-schalige woonvormen voor mensen met bijvoorbeeld een niet-aangeboren hersen-afwijking, verstandelijke beperking, (ex-)psychiatrische patiënten, maar ook voor mensen met een verslavingsachtergrond. Beschermde woonvormen die een nieuw thuis

moeten bieden aan bewoners van zo'n huis, maar ook voor verbinding met de samenleving moeten zorgen. Volwaardig meedoen in de samenleving wordt het adagium! Een pracht van een toekomstbeeld dat door politici en beleidsmakers wordt omarmd. Maar de realiteit is vaak anders. Want hoe geef je dat vorm in een dorp, in een wijk, in een stad! Waar mensen met een beperking opeens komen wonen in een nieuwe en voor hen totaal vreemde woonomgeving. Waar bewoners van een wijk vaak niet staan te wachten op de bewoners van deze woonvormen. Protesten klinken, en regelmatig worden acties gevoerd tegen de komst van deze woonvormen. Steeds vaker leidt dat tot een 'NIMBY-houding' (niet in mijn achtertuin). Maar ook de bewoners zien op tegen de verhuizing en het onbekende. Ze moeten hun vertrouwde omgeving en groep verlaten om te gaan wonen in kleinschalige woonvormen, waar ze zelf verantwoordelijkheid moeten gaan dragen. De grondgedachte is uitstekend, maar de realiteit kan hard zijn! Integratie in de samenleving en het waarmaken van deze integratie blijkt in de praktijk op veel plekken moeilijker te zijn dan het op papier vaak lijkt.

Extramuralisering

Ook in Eijsden werden zo'n tien jaar geleden de eerste plannen gepresenteerd voor een nieuwe woonvorm voor mensen met een beperking. Vanuit zijn werk was Arthur Jansen al op verschillende plekken in de provincie betrokken bij deze processen. "Ik bezocht en organiseerde symposia rondom de extramuralisering van de gezondheidszorg. Maar als er in je eigen woon- en leefomgeving een nieuwe woonvorm komt, kijk je er toch anders tegenaan. Daarom heb ik zelf het initiatief genomen om contact te leggen met de zorginstelling en de woningbouwvereniging die de woonvorm in Eijsden zou gaan bouwen." Hij verzamelt ook mensen uit Eijsden om zich heen, vanuit diverse achtergronden, om samen initiatieven te ontwikkelen om de nieuwe bewoners in Eijsden een warm welkom te bereiden. Om het vervolgens niet alleen bij een warm welkom te laten. "Er moest meer gebeuren. De nieuwe inwoners moesten onderdeel worden van de Eijdsense bevolking. Moesten zich thuis gaan voelen en mee kunnen doen."

Nu, tien jaar later, staat er een hechte groep van vrijwilligers, 'de vrienden van Pieterke'. "Zij zetten zich in voor mensen met een verstandelijke beperking die bij Pieterke, de woonvorm voor mensen met een verstandelijke beperking wonen. Doel van de 'vrienden van Pieterke' is, dat de bewoners meetellen en meedoen in de lokale gemeenschap van Eijdsen. Volwaardig burgerschap, daar gaat het om!

'Er moest meer gebeuren. De nieuwe inwoners moesten onderdeel worden van de Eijdsense bevolking. Moesten zich thuis gaan voelen en mee kunnen doen.'

Verbindingen

Met iedereen die woont binnen de woonvorm wordt een verbinding gemaakt. Arthur Jansen: "Er worden activiteiten ontwikkeld die de individuele bewoner leuk vindt. Voor de een is dat samen zwemmen, voor de ander kan dat fietsen of koken zijn. Maar het begint uiteindelijk allemaal met onderlinge kennismaking. Bij die kennismaking gaat het om de vragen; 'wie ben je' en 'wat vind je leuk'. Twee gewone vragen die steeds opnieuw het ijs breken en mensen dichterbij elkaar brengen. Waardoor contacten voor het leven gelegd kunnen worden."

Met de eerste groep bewoners zijn zo de eerste contacten gelegd. Initiatieven ontwikkeld, maar er is ook een netwerk opgebouwd waar de hele samenleving van Eijdsen op de een of andere manier bij betrokken is. Van de voetbalvereniging tot de basisschool, van de kookclub tot de buurtvereniging. Bij al die organisaties gaat het om onderling contact en een bijdragen willen leveren aan de lokale samenleving, waar iedereen mag zijn zoals hij of zij is. Waar lief en leed met elkaar gedeeld en gedragen mag worden. Waar iedereen herkend en begroet wordt.

'Het begint uiteindelijk allemaal met onderlinge kennismaking. Bij die kennismaking gaat het om de vragen; 'wie ben je' en 'wat vind je leuk'. Twee gewone vragen die steeds opnieuw het ijs breken en mensen dichterbij elkaar brengen.'

Na tien jaar is het prachtig om te zien hoe dit initiatief is gegroeid. Hoe koppelingen tot stand komen tussen mensen in het dorp. Waar de bewoners van de woonvorm volwaardig mee doen met een groot scala van dorpsactiviteiten. In het gesprek worden enkele sprekende voorbeelden aangehaald. Over de jongen die helemaal gek is van voetbal en al vele jaren als vrijwilliger zeer actief is binnen de voetbalvereniging van Eijdsen. Trots loopt hij iedere zaterdag in het shirt van de plaatselijke vereniging. Maar ook de gezamenlijke activiteiten die in het dorp georganiseerd worden, waarbij alle bewoners betrokken zijn. Van samen Sinterklaas vieren tot meedoen aan de 'Bronk'. Steeds is het hele dorp erbij betrokken. Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen de mensen van de woonvorm en de 'gewone' bewoners. Iedereen is gelijk en van even grote waarde om een bijdrage te leveren aan het leef- en woongenot in Eijdsen. Echte wederkerigheid, waarbij de hele gemeenschap de winnaar is. Participatie, integratie, cohesie: van, voor en door bewoners!

'Iedereen is gelijk en van even grote waarde om een bijdrage te leveren aan het leef- en woongenot in Eijdsen. Echte wederkerigheid, waarbij de hele gemeenschap de winnaar is. Participatie, integratie, cohesie: van, voor en door bewoners!'

De toekomst

Het lijkt allemaal zo eenvoudig en dat is het deels ook wel, maar toch liggen er beren op de weg. In tien jaar is een klein initiatief, de gedachte dat ook in dorpen de integratie tussen verschillende groepen goed op gang kan komen, uitgegroeid tot een bijzonder verhaal. Maar nu moet het verder! Het burgerinitiatief van weleer is nooit helemaal af! Nu moet gekeken worden, hoe de continuïteit gewaarborgd wordt. Hoe dat kindje van enkele mensen, de 'vrienden van Pieterke', vernieuwd kan worden. Hoe dat vertrouwen, in de afgelopen tien jaar ontstaan tussen bewoners in het dorp, de beroepskrachten in de woonvorm en de bewoners van Pieterke, verder vastgehouden en uitgebouwd kan worden. Arthur Jansen: "de groep van weleer verandert,

verhuist en wordt ouder. Bewoners uit de woonvorm verhuizen. Personeel wisselt. Veranderingen in het denken over zorg en welzijn in dorpen liggen op de loer. Maar belangrijk is dat de gedachte van volwaardig meedoen voor iedereen overeind blijft. Dat ieder mens meetelt! En dat mensen op hun talenten en expertise aangesproken worden." Vandaar dat het belangrijk is dat de vrienden van Pieterke blijven zoeken naar 'goudklompen' in de lokale samenleving. Dat steeds weer opnieuw gezocht wordt naar nieuwe en misschien wel onverwachte verbindingen. Die dienen zich ook steeds weer opnieuw aan. Dat is de kracht van lokale gemeenschappen. Maar de gemeenschap moet ze wel zien en er voor open staan. Uiteindelijk maak je zo samen dé gemeenschap!

iNFO

Arthur Jansen
06 - 51 23 59 14
ajadvies@cuci.nl

19. SAMENBUITEN

*Mensen samen brengen
om er op uit te trekken*

Steeds weer als mevrouw Berghuis-Post mensen ontmoet uit andere landen en culturen valt het haar en hen op dat we eigenlijk zo weinig weten van elkaars manier van leven. Zelf heeft ze in haar leven ruime ervaring opgedaan met mensen uit andere culturen. Zowel tijdens de korte periodes dat ze in vele verschillende landen buiten Europa verbleef als ook tijdens haar werk als directeur Speciaal Onderwijs in Amsterdam. Toen zij zeventien jaar geleden in Limburg kwam wonen, was het bijna vanzelfsprekend om haar vele organisatorische talenten en passies in te zetten daar waar er behoefte aan was.

Bij het project Gilde 'SamenSprak' Roermond is ze al jaren actief als taalcoach. SamenSprak heeft als doel iemand uit een ander land te helpen onze taal beter te leren spreken. Vijfenveertig vrijwilligers zijn iedere week een uur beschikbaar om als taalcoach met een anderstalige Nederlands te spreken. Op een laagdrempelige manier gaan de taalcoach en de anderstalige met elkaar in gesprek. De anderstalige voelt zich op deze manier sneller thuis in Nederland en krijgt meer begrip voor de Nederlandse cultuur en leefwijze. Veel anderstaligen in de regio Roermond willen maar wat graag beter Nederlands leren spreken en verstaan. Tegelijkertijd leert ook de taalcoach iets over een andere cultuur en levensopvatting.

Bubbel

In de loop der jaren viel het mevrouw Berghuis-Post op dat veel anderstaligen in een soort bubbel leven en vooral mensen ontmoeten die uit hetzelfde land afkomstig zijn. En Nederlanders zien anderstaligen als een homogene groep terwijl ze in werkelijkheid zeer verschillend zijn. "Een ander opvallend punt is dat mensen uit andere landen die hier nog niet zo lang wonen, na korte tijd meestal wel kunnen vertellen waar de goedkope winkels in de stad zijn. Dat er boven die winkels vaak heel mooie gevelhuizen te zien zijn, is hen echter niet opgevallen. Ook de vele religieuze beelden in nissen lopen ze vaak voorbij. En zelden heeft een van hen een gebedshuis van een andere religie bezocht. Maar ook dichtbij huis komt dit voor. Veel van deze mensen weten niet hoe hun burens wonen."

‘Ik vind het fijn om met dit project samen te werken. Omdat ik er veel contact is met mensen waar ik veel behoefte aan heb, en waar door ik meer buiten komen.’

Groeten, Amal

En zo ontstond op een winterse avond het project ‘SamenBuiten’. Het is de droom van mevrouw Berghuis-Post om mensen samen te brengen en er op uit te trekken. Om letterlijk te zien hoe Roermond er uit ziet. Haar eigen passie voor buiten, natuur en cultuur en haar organisatie talent weet ze op een fantastische manier met elkaar te combineren. Maar ook het samen werken met anderen kenmerkt het nieuwe project. “Wat ik graag wil is dat dit een project van de mensen zelf wordt, waarbij ik hen graag ondersteun. Als taalcoach ken ik een aantal zeer

gemotiveerde vrouwen en ik heb hen benaderd om samen het projectteam te vormen. De Turkse Yasemin Cicek, de Marokkaanse Amal Otmani en de Russische Mila Zotova zagen hierin een nieuwe uitdaging en zijn nu mede kartrekkers. Mila die niet alleen Russische taal heeft gestudeerd maar ook accountant is, heeft de taak van penningmeester op zich genomen. En ook Yasemin en Amal brengen hun ideeën in en hebben door hun nieuwe taak meer zelfvertrouwen gekregen. Samen hebben we nagedacht over het project en eind 2016 lag er een voorstel voor het project SamenBuiten.”

Uitgewerkt jaarprogramma

Hoewel het project SamenBuiten pas in maart 2017 daadwerkelijk van start is gegaan, ligt er al een uitgewerkt jaarprogramma klaar. Het streven is om één keer per maand er met elkaar op uit te gaan, anderstaligen en taalcoaches. Op het programma staan een stadswandeling, natuurwandeling, bezoeken van open tuinen, kunstgalerie, musea, cultuur en een creatieve

activiteit. “Veel mensen willen hun deskundigheid ter beschikking stellen,” vertelt mevrouw Berghuis-Post. “Het mooie is dat deze mensen net zo enthousiast zijn geworden als wij en hun expertise -veelal gratis- willen inzetten voor deze groep anderstaligen. Op deze manier maken we aanspraak op de kracht van verbondenheid.

Het projectteam ziet het al helemaal voor zich. Zo verwacht ze dat mensen van allerlei nationaliteiten en taalcoaches tijdens de activiteiten met elkaar praten. “Daarbij is het niet de bedoeling dat een taalcoach de hele tijd met zijn of haar eigen ‘leerling’ optrekt, maar dat de anderstaligen de kans krijgen ook andere Nederlanders te ontmoeten om ook met hen de taal te oefenen. Want dat is wat hen bindt, de taal.

‘Ik doe mee bij het project Samen Buiten voor een aantal redenen. Ten eerste, ik ben geïnteresseerd om iets nieuws te leren, nieuwe mensen ontmoeten, leren van de geschiedenis van de plaats waar ik woon. Ten tweede, ik denk dat dit project is echt belangrijk in het sociale aspect. Mensen zijn altijd bevooroordeeld naar wat ze niet weten. Daarom is het erg belangrijk dat mensen van verschillende nationaliteiten en culturen elkaar beter te leren kennen en begrijpen. Maar dit is alleen mogelijk door persoonlijk contact. Daarom gaan we SamenBuiten in onze eigen omgeving iets leuks doen.’

Mila Zotova

Tijdens zo'n activiteit is er alle gelegenheid om het spreken en begrijpen toe te passen in een informele setting en op elk niveau en te ervaren wat er allemaal te beleven is. Na afloop van een activiteit gaan we ook samen gezellig nog iets te drinken."

'Ik vind het echt belangrijk vrijwilligerswerk te doen. Ik zoek contact met mensen. Ook wil ik mijn Nederlands verbeteren. Dit project is voor buitenlanders en ik ben een buitenlander. Het project is om mensen te helpen, dat motiveert me om verder te gaan.'

Yasemin Cicek

Bij het project SamenBuiten gaat het in principe om positief ingestelde mensen uit andere landen die nog net dat extra duwtje nodig hebben om echt te participeren in onze samenleving. Mevrouw Berghuis-Post: "Deze mensen hebben al verschillende drempels genomen. Ze hebben zelf contact opgenomen met het Gilde en daar een intakegesprek gevoerd met Samenspraak. Daarna hebben ze een kennismakingsgesprek gehad met de taalcoach. Die komt daarna elke week bij hen thuis om te oefenen. Nu zijn ze toe aan een volgende fase. Ze dromen nu bijvoorbeeld over het vinden van een baan. Daarvoor is het belangrijk dat ze bekend worden met het reilen en zeilen van de arbeidsmarkt. In hun land van herkomst hebben

ze vaak een opleiding afgesloten of zijn daar werkzaam geweest. Nederland erkent die diploma's en ervaring veelal niet. Daardoor moeten ze hun weg vaak via het vrijwilligerscircuit zoeken. Mede dankzij het project SamenBuiten kunnen anderstaligen onderling netwerken en elkaar ondersteunen in bijvoorbeeld het vinden van een werkervaringsplek."

Yasemin Cicek heeft inmiddels een werkervaringsplek gevonden en is niet meer beschikbaar. Tijdens de eerste wandeling met 16 deelnemers is Nabil Aleid uit Syrië opgevallen. Hij gaat nu het projectteam versterken.

iNFO

J. Berghuis-Post
pthberghuis@hetnet.nl

20. BUURTNETWERK BBOOST

Samen voor een leefbare buurt

Een vrijdagmiddag in de buurthuiskamer van BBoost. Acht vrijwilligers en Carol Berghmans, de initiatiefnemer/coördinator van BBoost, zitten aan tafel. De vlaai staat klaar. Iedereen zit te popelen om iets te vertellen over 'hun BBoost'. De verhalen rollen over elkaar heen en het geeft de dynamiek van BBoost op een prachtige manier weer.

"Het vroegere buurtplatform is nu het 'Buurt-netwerk Boschstraat oost' (BBoost) en ligt in het centrum van Maastricht. BBoost is 9 jaar geleden opgericht door een groep verontruste buurtbewoners die hun buurt zagen verloederen," legt Carol uit. "Samen willen wij de buurt leefbaarder en veiliger maken. Wij doen dat met elkaar en in nauwe samenwerking met de diverse maatschappelijke instanties, gemeente en politie. Inmiddels is BBoost een erkende organisatie. De inzet van de twintig vrijwilligers is van onschatbare waarde bij de uitvoering en begeleiding van projecten op het gebied van de sociale infrastructuur van de buurt, de verbetering van de leefbaarheid en de kwaliteit van wonen en woonomgeving. Door hun grote inzet is de betrokkenheid van bewoners bij de buurt ook toegenomen, voelen mensen zich veiliger en is ook het imago van de buurt duidelijk verbeterd."

Wat BBoost zo uniek maakt, is dat het lukt om de buurtbewoners bij het buurtnetwerk te betrekken door ze ambassadeurs te maken. Carol legt

uit wat ze daarmee beogen. "Ze hebben vooral een signaleringsfunctie. Het is niet de bedoeling dat ze op de een of andere manier moeten optreden tegen van alles en iedereen. Het belangrijkste voor ons is dat ze als ambassadeurs onze voelsprietten zijn. Wij kunnen immers niet overal tegelijk zijn. Wij houden wel de vinger aan de pols en proberen ervoor te zorgen dat er iets met de signaleringen gedaan wordt". Daarnaast is er een goede samenwerking met bedrijven, maatschappelijke instanties en horecagelegenheden in de buurt.

Hart van de wijk

"De buurthuiskamer is het hart van de wijk geworden. Hier zijn de hele week allerlei activiteiten. Deze huiskamer is ook een plek waar mensen terecht kunnen voor een kopje koffie, een goed leesboek of een potje biljarten," vertelt vrijwilligster Monique. Zelf zag ze een bord buiten staan met 'koffie voor € 0,50'. "Ik was net gestopt met wer-

ken en kende niet zo heel veel mensen in de buurt. Vandaar dat ik besloot eens een kijkje te nemen met de gedachte 'is het niks, dan ben ik zo weer weg, vind ik het prettig dan blijf ik'." Monique is nu een actieve vrijwilliger en neemt regelmatig nieuwe mensen mee. Ze geeft een voorbeeld hoe je elkaar kunt ondersteunen. "Thea, een oudere mevrouw die met een rollator loopt, was verhuisd naar een andere woning in de buurt. In het appartementencomplex waren heel zware deuren die ze met geen mogelijkheid zelf open kon krijgen. Vanuit BBoost is het initiatief genomen om dit te bespreken tijdens het sociale spreekuur van de gemeente en ook de wethouder hierop aan te spreken. Inmiddels zijn alle deuren voorzien van een elektronisch systeem en kan Thea zonder problemen het appartementencomplex in en uit."

Vrijwilligster Monique zag een bord buiten staan met 'koffie voor € 0,50'. 'Ik was net gestopt met werken en kende niet zo heel veel mensen in de buurt. Vandaar dat ik besloot eens een kijkje te nemen met de gedachte 'is het niks, dan ben ik zo weer weg, vind ik het prettig dan blijf ik'.

Aanpakken

Aanpakken kenmerkt BBoost. Zo ook bij het onderhoud van het groen. Het Boschstraatkwartier heeft veel groenvoorzieningen. Echter het groen werd steeds minder goed onderhouden door de gemeente. BBoost heeft de gemeente voorgesteld dat het Buurtnetwerk al het groen 'adopteert'. Dat was de start van een samenwerkingsverband met het Leger des Heils die mensen

begeleiden met een afstand tot de arbeidsmarkt. Nu wordt het groen onderhouden door deze mensen.

Een andere doorn in het oog was de overlast van drugsdealers. Het was een grote wens om daar een einde aan te maken en er iets sociaals tegenover te zetten. Dat is de jeu de boulesbaan geworden. Vrijwilliger André vertelt enthousiast hoe leuk het is. "Zelf had ik dit spel nog nooit gespeeld, maar nu kijk ik uit naar de lente om weer met de anderen samen te 'jeu de boules'. De buurt kent inmiddels tien fanatieke jeu de boulers. En de beste deelnemer is de 85 jarige Sjef." De heren doen het helemaal in Franse stijl. Met een wijntje erbij! Om de beurt zorgt iemand voor de wijn en wat lekkers. En zo worden de jeu de boules partijtjes een heel gezellig samenzijn waar iedereen naar uitkijkt.

André is ook de man met de gouden handjes. Hij heeft al veel mensen in de buurt geholpen bij kleine klussen. De alleenstaande vrouwen aan tafel vertellen hoe blij ze met André zijn. "Als er bijvoorbeeld een lamp kapot is in huis die ik niet zelf kan vervangen, dan hoeft ik het maar tegen André te zeggen. Hij komt kijken en repareert het," vertelt Thea. Vrijwilliger Jan is blij met de paraplu standaard die André op zijn rollator gemaakt heeft. De inzet van André gaat nog verder. Zo heeft hij zelfs zieke mensen naar het ziekenhuis begeleid.

Als tegenprestatie wordt André verwend met allerlei lekkere maaltijden die de dames voor hem koken. En zo heeft hij - nu hij weduwnaar is en zelf niet goed kan koken - bijna elke dag een warme maaltijd!

Vrijwilliger André vertelt enthousiast hoe leuk het is. "Zelf had ik dit spel nog nooit gespeeld, maar nu kijk ik uit naar de lente om weer met de anderen samen te 'jeu de boulen'. De buurt kent inmiddels tien fanatieke jeu de boulers. En de beste deelnemer is de 85 jarige Sjef!"

Ontmoetingspunt

Het pand van BBoost is voor veel mensen een belangrijk ontmoetingspunt. Er wordt druk gebruik van gemaakt. Iedereen is het er over eens dat BBoost heel veel biedt om eenzaamheid tegen te gaan. Elke maandag is er een uurtje bewegen. Een aantal mensen neemt hier trouw aan deel en probeert zo in conditie te blijven. Tijdens de lunch is de wijkverpleegkundige aanwezig

om mensen medisch advies te geven. Aangrenzend aan de buurthuiskamer is een kleine kamer waar mensen haar ook even apart kunnen spreken. Dat is voor privacy gevoelige vragen belangrijk.

Elke eerste dinsdag van de maand komt iemand van de politie en team handhaving overleggen hoe ze samen overlast aan kunnen pakken. In deze buurt wonen enkele mensen met een psychiatrische ziekte. Dat brengt vaak spanningen met zich

mee. Monique vertelt het schrijnende verhaal van een mevrouw die niet de hulp kreeg die ze nodig had. "Ze veroorzaakte veel stank en geluidsoverlast in het wooncomplex. Vanwege wettelijke regelgeving konden politie en gemeente weinig doen. Uiteindelijk heeft BBoost er een juridische zaak van gemaakt en heeft de rechtbank besloten dat er hulp geboden moet worden. Het hele proces heeft twee en een half jaar geduurd. Te triest voor woorden." De dinsdagmiddag is gereserveerd voor de mensen die van spelletjes houden. Aan een tafel worden er allerlei kaartspellen, van jokeren tot 'stekse rapen' gespeeld. Op de andere tafel liggen de steentjes van rummikub klaar. Op deze middagen is er altijd iets lekkers bij de koffie. Soms zelf gebakken, soms zelf gekocht. De donderdagmiddag is gereserveerd voor kienen. Er zijn zelfs kleine prijsjes te winnen. Het pand van BBoost heeft ook een gratis bibliotheek waar veel gebruik van wordt gemaakt. Het werkt hier op vertrouwen. Je leent een boek en brengt het terug als je het uit hebt. En dat gaat goed. Ook wordt er kleding ingezameld voor Aktie stichting '68.

Samen eten

Samen eten verbindt mensen met elkaar. Er zijn allerlei initiatieven om elkaar op die manier te ontmoeten. Twee keer per maand wordt een gro-

te ruimte ingericht als restaurant. Grote tafels staan dan netjes gedekt en mensen kunnen aanschuiven voor een gezonde maaltijd. De eetclub telt inmiddels een aantal vaste gasten en soms schuift er iemand uit de buurt bij aan. Om 14.00 uur genieten ze allemaal van een lekkere warme maaltijd. Vaak kookt een van de vrijwilligers zelf, een enkele keer sponsort een van de buurtrestaurants de maaltijd. Voor 5 euro kun je hier smakelijk eten. Na afloop bedenken ze samen wat ze de volgende keer willen eten. Een andere 'samen eten' topper is het kerstdiner. In de beginjaren van BBoost waren ze te gast bij het Leger des Heils. Sinds de verhuizing van het Leger des Heils worden ze uitgenodigd bij een van de buurtrestaurants. Het derde 'samen eten project' is het jaarlijkse ontmoetingsfestijn. Samen met een restaurant wordt er in de binnenhaven Basin een buurtbuffet geserveerd. Ongeveer 300 mensen uit de buurt nemen er aan deel.

De buurt is in beweging. Veel grote panden worden gerestaureerd en krijgen een nieuwe - vaak culturele - bestemming. BBoost organiseert regelmatig een excursie als er een pand wordt heropend. Zo hebben ze een rondleiding gehad in het internationale studentenhotel van UNU Merit (Verenigde Naties Universiteit Merit), zijn ze te gast geweest bij de Timmerfabriek, bij het filmhuis Lumière en bij de toneelgroep Maastricht waar ze de repetitieruimtes hebben gezien.

Het is duidelijk dat bij BBoost het woord SAMEN hoog in het vaandel staat. Carol zegt het in zijn eigen woorden, "Wij doen dit alles omdat we denken dat je samen veel meer kunt bereiken dan helemaal alleen. Alleen op die manier breng je de saamhorigheid in een buurt naar een hoger peil, want wie weet er nu nog wie er bij hem of haar in de straat woont of wie er om de hoek woont?"

'De eetclub telt inmiddels een aantal vaste gasten en soms schuift er iemand uit de buurt bij aan. Om 14.00 uur genieten ze allemaal van een lekkere warme maaltijd. Vaak kookt een van de vrijwilligers zelf, een enkele keer sponsort een van de buurtrestaurants de maaltijd.'

<http://www.biboost.nl>

buurtnetwerkbboost@outlook.com

St.Teunisstraat 13A, 6211 BA Maastricht
tel 06 - 46 60 88 45

21. STICHTING GIPS - GEHANDICAPTEN INFORMATIE PROJECT SCHOLEN

Kinderen laten ervaren hoe het is met een beperking te leven

Vol enthousiasme vertelt Annet Handels hoe de Stichting Gehandicapten Informatie Project Scholen (GIPS) bij wil dragen aan een reële beeldvorming bij kinderen over mensen met een beperking. Voor de afdeling Spelen en Leren gaan ongeveer 175 vrijwilligers in teams van 5 tot 6 personen naar de groepen 7 en 8 van diverse basisscholen, verspreid over heel Limburg. Inmiddels zijn er ook twee teams actief in Duitsland. De vrijwilligers hebben zelf allemaal een beperking, variërend van een verstandelijke beperking, blindheid, de gevolgen van een herseninfarct, tot reuma en beperkte mobiliteit. Iedereen met een beperking is welkom bij GIPS.

Een school wordt twee weken achter elkaar bezocht door het team van GIPS. De eerste week is er een spelprogramma, waarbij de kinderen iets mogen ervaren van hoe het is om met een beperking te leven. Ze lopen bijvoorbeeld met een blindenstok, verplaatsen zich in een rolstoel over stoepjes en door deuren, spelen een kwartet spel voor doven. De tweede week mogen ze de mensen met een beperking interviewen over hoe dagelijkse dingen zijn, als je ze met een beperking moet doen. Denk bijvoorbeeld aan brood smeren, de wasmachine uitruimen, boodschappen doen als je niet kunt praten en andere dagelijkse bezigheden. Door deze interviews leren de kinderen meer over hoe het is om met een beperking te leven. Ze leren ook dat de hulpmiddelen waarmee ze in de vorige bijeenkomst geoefend hebben, niet vanzelfsprekend zijn. Mensen met een beperking moeten soms veel moeite doen

om de hulpmiddelen die ze nodig hebben ook te krijgen. Door deze interviews komt de diepgang in de bezoeken. Er wordt samen gezocht naar goede manieren om het gesprek op gang te brengen, uit te leggen wat een beperking inhoudt en dat beeldend te maken, door voorbeelden, afbeeldingen en vergelijkingen.

Vriendschapsverzoeken

Annet vertelt dat ze merkt dat de kinderen enthousiast zijn. “Nadat ik een school heb bezocht word ik vaak herkend in de stad, krijg ik vriendschapsverzoeken op facebook en vragen kinderen om materialen voor een spreekbeurt. Ook zijn er kinderen die het team buiten al op staan te wachten en voor iedereen een persoonlijke tekening, gedicht of verhaal hebben gemaakt.”

Ze merkt ook dat de kinderen gemakkelijker op iemand met een beperking af durven te stappen en dat de drempel om te vragen of hulp gewenst is veel kleiner is geworden. “Iets wat ze hun hele leven zullen meenemen. Dat blijkt ook uit het feit dat de leerkrachten zich het bezoek van GIPS nog herinneren van toen zij in groep 8 zaten. De kinderen leren en ervaren heel duidelijk dat iemand met een beperking niet ‘gek’ is. Ook herkennen ze, soms jaren later, heel gemakkelijk iemand met een soortgelijke beperking en weten ze hoe ze daarmee om kunnen gaan en op kunnen reageren.” Het valt op dat de kinderen na het bezoek van GIPS vaak hun ouders helpen in het omgaan met mensen met een beperking. Doordat ze eropaf durven stappen en iets durven vragen, maar ook door hun ouders te vertellen dat een hulphond niet geaaid mag worden omdat hij aan het werk is en het aaien zijn beloning is. De bewustwording bij de kinderen zorgt op die manier ook voor een verdere bewustwording bij de ouders. Na de twee bezoeken ontvangen de kinderen een certificaat voor hun deelname aan het GIPS-project. Veel scholen vinden GIPS zo waardevol dat ze het project jaarlijks laten terugkomen.

‘Het valt op dat de kinderen na het bezoek van GIPS vaak hun ouders helpen in het omgaan met mensen met een beperking. Doordat ze eropaf durven stappen en iets durven vragen, maar ook door hun ouders te vertellen dat een hulphond niet geaaid mag worden omdat hij aan het werk is en het aaien zijn beloning is.’

Waardevol

Niet alleen de scholen vinden GIPS waardevol, ook voor de vrijwilligers die naar de scholen gaan betekent het veel. Het zorgt voor een invulling in hun leven, ze zijn betrokken bij wat er allemaal in de maatschappij gebeurt en kunnen iets doen en betekenen voor anderen. De teams

trekken veel met elkaar op, helpen elkaar waar nodig en hebben echt aandacht voor elkaar. Het samenzijn en de waardering voor elkaar zijn belangrijk. Annet Handels: "Bij GIPS is iedereen de moeite waard en heeft iedereen waarde, iets wat mensen met een beperking in de huidige maatschappij helaas vaak anders ervaren. Er is veel onderlinge steun en belangstelling, ook van de oprichters die 26 jaar geleden met GIPS zijn begonnen. Er zijn vrijwilligers van 19 tot 80 jaar oud en sommigen doen dit al 20 jaar, omdat het zoveel voldoening geeft."

Annet geeft het voorbeeld van een 19-jarige jongeman, die erg teruggetrokken en onzeker was. "Na een aantal schoolbezoeken bloeide hij steeds meer op en inmiddels is hij veel vrijer geworden en heeft hij meer zelfvertrouwen gekregen. De vrijwilligers helpen elkaar onderling, ge-

ven advies en feedback over hoe dingen in het dagelijks leven aangepakt kunnen worden en denken mee als iemand tegen problemen aanloopt. Het is juist die verbondenheid die mensen uit de grenzen van hun beperking haalt en laat groeien in zelfvertrouwen. Dat is wat meedoen aan GIPS zo waarde- en betekenisvol maakt."

'Het is juist die verbondenheid die mensen uit de grenzen van hun beperking haalt en laat groeien in zelfvertrouwen. Dat is wat meedoen aan GIPS zo waarde- en betekenisvol maakt.'

Training en advies

Naast het Spelen en Leren project op scholen geeft GIPS ook training en advies op aanvraag bij bijvoorbeeld universiteiten, gemeentes, middelbare scholen, politie en brandweer. Tijdens die trainingen leren bedrijfshulpverleners hoe je een evacuatie uitvoert met mensen met een beperking en wat dan extra aandachtspunten zijn. Ook zijn er trainingen die artsen laten ervaren hoe het is als je met een bepaalde beperking tegenover een arts zit en hoe dingen dan heel anders kunnen overkomen. Annet geeft aan dat tijdens dit soort trainingen humor en samen lachen heel belangrijk zijn, omdat dat ervoor zorgt dat het minder beladen is en helpt de dingen in het juiste perspectief te plaatsen. "Belangrijk is dat bij GIPS de deur altijd open staat voor mensen met een beperking die zich eenzaam voelen. Er kunnen nooit teveel vrijwilligers zijn, en voor alle beperkingen is er een plaats. Het gaat daarbij niet om de 'grootte' van de handicap, iedereen is welkom en er wordt steeds samen gekeken naar de mogelijkheden die iemand heeft." Soms zijn het ook ouders van kinderen die een beperking hebben die naar aanleiding van het schoolbezoek van GIPS en de verhalen van hun kinderen contact opnemen. Doordat mensen met een beperking zich aansluiten bij GIPS wordt eenzaamheid voorkomen. De deelnemers bezoeken en steunen elkaar wanneer dat nodig is. Steeds wordt er gekeken naar wat iemand wel kan, waar de kracht en passie van iemand liggen. En als het nodig is, past het hele team zich aan in het begeleiden van de spellen, zodat ook die ene persoon mee kan doen en kan doen waar hij of zij goed in is."

'GIPS heeft mij geholpen bij het accepteren van mijn situatie. Ook de vragen van de kinderen helpen bij de verwerking. Ik heb nu het gevoel dat ik weer volop meedoe. Ik doe nu zelfs in mijn rolstoel weer mee met carnaval.'

Heel blij met GIPS

Zelf is Annet nu ongeveer vier jaar als vrijwilliger actief bij GIPS en ze is heel blij dat ze deze stichting heeft gevonden. "Nadat ik mijn diagnose had gekregen, was het niet zo eenvoudig om die te accepteren. Inmiddels bezoek ik twee dagen per week een school en werk ik gemiddeld een dag per week als vrijwilliger op het kantoor van GIPS. GIPS heeft mij geholpen bij het accepteren van mijn situatie. Ook de vragen van de kinderen helpen bij de verwerking. De bezoeken zorgen ervoor dat ik bij thuiskomst weer allerlei dingen te vertellen heb. Ik heb nu het gevoel dat ik weer volop meedoe. Ik heb geleerd te kijken naar wat ik nog wel kan, en doe nu zelfs in mijn rolstoel weer mee met carnaval. Ook daarbij word ik volop herkend door de kinderen van school, die vragen waarom mijn hond er niet bij is. De lotgenoten en kinderen die ik via GIPS ontmoet, helpen mij vergeten dat ik een beperking heb."

<http://gips-sl.nl/home>
045 - 53 12 058

Limburgs Diaconaal Fonds

© Mieke van Uden

Dit beeldje wordt om de twee jaar uitgereikt aan de winnaar van de Doctor Poelsprijs

Limburgs Diaconaal Fonds

secretaris@limburgsdiaconaaalfonds.nl

www.limburgsdiaconaaalfonds.nl

KvK 53116593

Doel

Het Limburgs Diaconaal Fonds heeft als doel:

- individuele personen in de Limburgse samenleving te ondersteunen en kansen te bieden door middel van een financiële ondersteuning of gift.
- kleine sociaal-maatschappelijke projecten op te zetten ten behoeve van kansarme mensen en groepen in de Limburgse samenleving.

Randvoorwaarden

Om in aanmerking te komen voor financiële ondersteuning door het Limburgs Diaconaal Fonds dient de aanvraag aan de volgende randvoorwaarden te voldoen:

- De aanvraag moet passen binnen de doelstellingen van het fonds.
- Aanvragen voor individuele personen dienen door een contactpersoon verbonden aan een op maatschappelijk werk gebied werkzame instelling of kerkelijke instelling te worden gedaan. Deze contactpersoon doet een eerste beoordeling van de hulpvraag en legt het verzoek vervolgens aan het fondsbestuur voor.
- Projectsubsidie aanvragen dienen voorzien te zijn van een projectomschrijving en projectbegroting (met financieringsplan).

Hoogte financiële ondersteuning aanvragen

Het Limburgs Diaconaal Fonds kent de volgende maximaal toe te kennen bedragen:

- € 500 per individuele aanvraag
- € 1000 per projectaanvraag

Met uw bijdragen kunt u het fonds ook financieel ondersteunen

In de huidige tijd van terugtrekkende overheid en bezuinigingen zal er steeds meer vraag komen naar financiële ondersteuning zoals verleend door Het Limburgs Diaconaal Fonds. Het fonds heeft een basisbedrag ter beschikking om de beoogde hulp te kunnen verlenen. Dit bedrag bestaat uit een eenmalige schenking van de Stichting Doctor Poelsfonds. Dit geld is belegd en de opbrengst van de belegde gelden wordt gebruikt om de hulpaanvragen te honoreren.

Wij zijn een non-profit organisatie met bestuurders die werken op vrijwillige basis.

Om deze vorm van hulpverlening te laten voortbestaan en meer aanvragen te kunnen steunen, zoeken wij naar donateurs die ons initiatief een warm hart toedragen.

U kunt ons werk steunen middels een gift, een legaat of een erfenis. Deze schenkingen kunnen fiscaal aftrekbaar zijn. Desgewenst kunnen wij hier toelichting over verstrekken. U kunt uw bijdrage overmaken op rekeningnummer NL78INGB0005473781. Het Limburgs Diaconaal Fonds is ANBI erkend.

